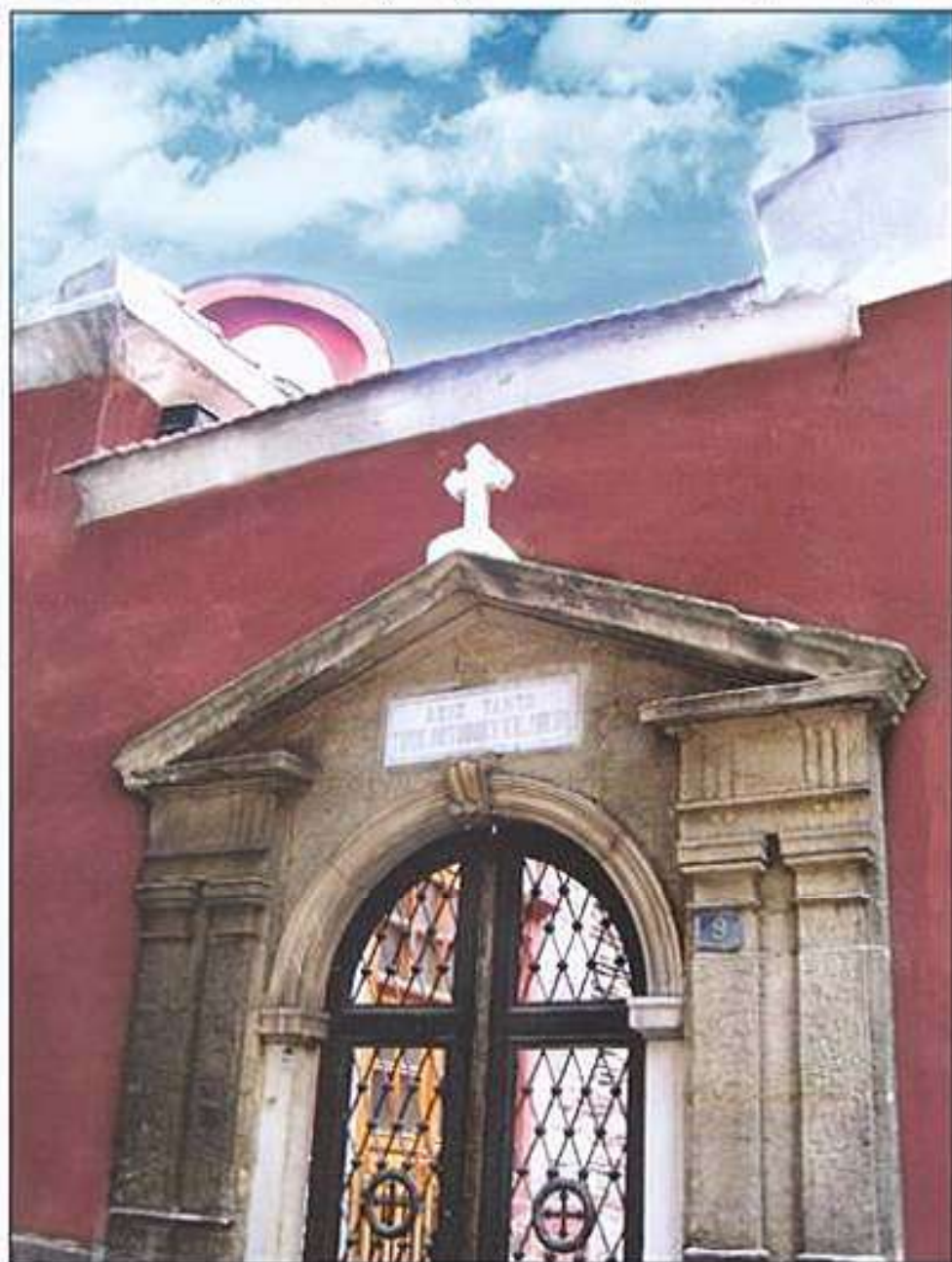

ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ

«Τοῦτο δὲ καὶ εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κατάρτισιν» (Β' Κορινθ. ιγ', 9)

Ἱερὸς Ναὸς Ἁγίου Ἰωάννου τῶν Χίων εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Τετῆρος 24ον ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2015

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ & ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΔΕΛΤΙΟ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ

ΧΙΟΣ

Αναθηματική στήλη περί του γεντήματος μαστιχοφόρου σχίνου εις Καλλιμασιάν
κατά την επίσκεψιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ
τὴν 18ην Αὐγούστου 1997.

Ὁ μαστιχοφόρος σχίνος τὸν ὁποῖον ἐφύτευσεν εἰς τὴν πυρόπληκτον Βέσσαν
ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ
κατά τὴν ἐπίσκεψίν Του τὴν 12ην Σεπτεμβρίου 2015.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ
ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΧΙΟΥ
κ. ΜΑΡΚΟΥ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΟΞΟΛΟΓΙΑΝ
ΕΝ ΤΩΙ ΙΕΡΩΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΩΙ ΝΑΩΙ
ΤΗΝ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ 11^{ΗΝ} ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2015
Ἐπί τῇ ἐπισκέψει εἰς τήν Χίον
τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ.κ. Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Υ

Παναγιώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα,

Αἶνον καὶ δοξολογίαν ἀναπέμπομεν τῷ ἐν Τριάδι προσκυνουμένῳ Θεῷ ἡμῶν, διότι σήμερον, ἐν Χίῳ, χαρᾶς τὰ πάντα πεπλήρωται τῆς Πατριαρχικῆς ἐπισκέψεως ταύτης τὴν χάριν καὶ τὴν εὐλογίαν εἰληφότα.

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσσῶν, ὁ ἱερός Κληρὸς, οἱ φιλόχριστοι ἄρχοντες καὶ σύμπας ὁ εὐλαβῆς χιακὸς Λαός, ἐνδεδυμένοι στολὴν λαμπρὰν εὐφροσύνης καὶ ἀγαλλιᾶσεως, ὑποδεχόμεθα τὴν Ἑμετέραν Σεπτὴν Κορυφὴν τοῦ ἀλατομήτου ὄρους καὶ τοῦ εὐσκιοφύλλου δένδρου τοῦ Γένους μετὰ χαρᾶς μεγάλης σφόδρα, διότι ἐν μέσῳ ἡμῶν ἔχομεν τὸν Πατριάρχην τῆς ὑπ' οὐρανὸν Ὁρθοδοξίας, τῆς Οἰκουμένης τὸν ἀπερίσειστον στῦλον, τῆς Ὁρθοδόξου μαρτυρίας καὶ ἐνότητος τὸν συντονιστὴν, τῆς Ὁρθοδόξου Ανατολικῆς Ἐκκλησίας τὴν ὄρατὴν κεφαλὴν, τὸν ὄραματιστὴν καὶ εἰρηνοφόρον Πατριάρχην τοῦ ἐν ἀληθείᾳ διαλόγου καὶ τῆς ἐν ἀγάπῃ καταλλαγῆς, τὸν φύλακα τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος καὶ τῆς θείας δημιουργίας.

Ἐποδεχόμεθα τὸν διάδοχον τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ μεγάλου κήρυκος τῆς πίστεως καὶ ὑπηρέτου τοῦ Λόγου, τοῦ τῆς ἀνδρείας ἐπωνύμου θεηγόρου καὶ Μαθητῶν τοῦ πρωτοκλήτου τοῦ Σωτῆρος, τοῦ συναίμου τοῦ Πέτρου καὶ Ἰδρυτοῦ καὶ κραταιοῦ

προστάτου τῆς Πρωτοθρόνου Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ὑποδεχόμεθα τὸν διάδοχον τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρός ἡμῶν Γρηγορίου, "τῶν θεολόγων τοῦ νοῦ τοῦ ἀκροτάτου", ὁ ὁποῖος ἐκλήθη νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἡγεσίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἰς μίαν δυσχείμερον ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν εἶχον ἐπικρατήσῃ οἱ αἵρετικοὶ Ἀρειανοὶ, ὅπου, παρὰ τὰς μεγάλας δυσκολίας, ἔλαμψε τὸ θεολογικόν του χάρισμα, ἀλλὰ καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς ψυχῆς του. Ἐφόρεσε τὸν ἀκάνθινον στέφανον, ἐξεφώνησε τὰς περιφήμους περὶ θεολογίας ὁμιλίας του, ἀνέστησε τὸν θεῖον λόγον καὶ ἐσημείωσε τὸν μεγαλύτερον τῶν θριάμβων τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως.

Ὑποδεχόμεθα τὸν διάδοχον τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρός ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, τοῦ χρυσορρήμονος θεοπνεύστου ποιμένος, τοῦ σταθεροῦ καὶ ἀταλαντεύτου τῆ πίστει καὶ τῷ ἀγῶνι κατὰ τῆς ἀμαρτίας καὶ τῆς κάθε εἴδους ἀδικίας, ὁ ὁποῖος ἐποίμαине θεολογῶν, θεολογοῦσε ποιμαίνων, καὶ ἦτο ἀδιαλείπτως προσευχόμενος. Οἱ λόγοι του καὶ τὰ κηρύγματατά του εἶχον ζωντάνια καὶ ἀμεσότητα καὶ εὗρισκον μεγάλην ἀπήχησιν, διότι ἡγάπα ἀληθῶς τὸν λαὸν καὶ ἐνδιεφέρετο δι' αὐτόν. Εἶχεν ὡς κέντρο τῆς ζωῆς του τὴν λατρευτικὴν ζωὴν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν προοπτικὴν ἠγωνίζετο νὰ ἐντάξῃ τὸ λογικόν του ποίμνιον, τὸ ὁποῖον ἐδίδασκε διὰ τῆς συμπεριφορᾶς του καὶ ὑπεδείκνυε ἅπασιν τὸ ὕψος τῆς ταπεινοφροσύνης.

Ὑποδεχόμεθα τὸν διάδοχον τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ, τοῦ «σκηνώματος πάσης ἀρετῆς», τοῦ θεολόγου μὲ τὴν ἄκραν ἐκράτειαν καὶ τὴν ἐνάρετον ζωὴν.

Ὑποδεχόμεθα τὸν διάδοχον τοῦ ἁγίου Ταρασίου, τοῦ τοῦς πτωχοῦς ἐλεοῦντος, τοῦ καλῶς κυβερνήσαντος τὴν Ἐκκλησίαν καὶ βίον ἰσάγγελον ἐπὶ γῆς διανύσαντος.

Ὑποδεχόμεθα τὸν διάδοχον τοῦ Μεγάλου Φωτίου, τοῦ οἰκουμενικοῦ διδασκάλου, τοῦ φορέως τῆς ἑλληνορθοδόξου παραδόσεως καὶ παιδείας, ὁ ὁποῖος εἰς μίαν περίοδον κρίσιμον διὰ τὴν βυζαντινὴν αὐτοκρατορίαν ἀνέβη εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ὡς ἀληθινὸς ἡγέτης, ὁ ὁποῖος προ-

επορεύετο τῶν γεγονότων, τὸν ἐλάμπρυνε, μὲ τὴν μεγάλην ἀγάπην καὶ ὑπακοὴν πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν Του, αἱ ὁποῖαι ὑπῆρξαν γνώμων ὄλων τῶν πράξεων καὶ ἐνεργειῶν του.

ὑποδεχόμεθα τὸν διάδοχον τοῦ Ἁγίου Φιλοθέου τοῦ Κοκκίνου, τοῦ ὑπερμάχου τῆς ἡσυχαστικῆς διδασκαλίας, ὁ ὁποῖος ἐπίστευε ὅτι ἡ ἐμπέδωσις τοῦ ἡσυχασμοῦ εἰς τὸν ὀρθόδοξον κόσμον ἐγγυόταν τὴν διευθέτησιν τῶν ἀποσχιστικῶν τάσεων καὶ τὴν ἐνότητα μὲ τὴν Μητέρα Ἐκκλησία.

ὑποδεχόμεθα τὸν διάδοχον τοῦ Ἁγίου Καλλίστου, τοῦ ἐπονομαζομένου Ξανθοπούλου, τοῦ διδασκάλου τῆς νοερᾶς προσευχῆς καὶ τῆς ἡσυχαστικῆς ζωῆς, «τοῦ θεηγόρου καὶ θεοφόρου, τοῦ χριστοφόρου καὶ ἀληθινὰ ἐνθέου Πατρός», κατὰ τὸν Ἅγιον Συμεῶν Θεσσαλονίκης.

ὑποδεχόμεθα τὸν διάδοχον τοῦ Γενναδίου τοῦ Σχολαρίου, τοῦ πρώτου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως μετὰ τὴν Ἄλωσιν, τῆς ἐξεχούσης φυσιγνωμίας τοῦ 15ου αἰῶνος, ἡ ὁποία ἐσφράγισε τὴ πολυπλεύρω αὐτῆς δράσει τὴν πορείαν καὶ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας.

ὑποδεχόμεθα τὸν διάδοχον τοῦ Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως, τοῦ ὁποίου ὀλόκληρος ἡ ζωὴ χαρακτηρίζεται ἀπὸ ἀδιάκοπον δραστηριότητα καὶ συνεχῆ ἀγωνίαν διὰ τὴν ἀκεραιότητα καὶ διασφάλισιν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

ὑποδεχόμεθα τὸν διάδοχον τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος καὶ ἔθνομάρτυρος Γρηγορίου τοῦ Β', ὁ ὁποῖος μετὰ ἀπὸ πολλοὺς ὀνειδισμοὺς καὶ ἐμπυσμους, ὡς γνήσιος μαθητῆς τοῦ ἐσταυρωμένου Χριστοῦ, εἰσηλθεν εἰς τὸ ἀνέσπερον φῶς τῆς θεϊκῆς βασιλείας καὶ ἐτιμήθη ἀπὸ τὸν Ἑλληνισμὸν μὲ πρωτοφανεῖς τιμὰς καὶ δόξας, ἐπαξίας τοῦ μαρτυρίου καὶ τῆς μεγάλης του προσφορᾶς, οὔτινος, ὁ ἐπιβλητέος εἰς τὴν μνήμην τοῦ Γένους βρόχος τῆς ἀγχόνης διακρίνεται κάτω ἀπὸ τὸ ὠμοφόριόν Σας.

ὑποδεχόμεθα τὸν διάδοχον τῶν Χίων Πατριαρχῶν, Ἰωακείμ τοῦ Β', Ἰωακείμ τοῦ Δ' καὶ Κωνσταντίνου τοῦ Ε', οἱ ὁποῖοι ἀπεδείχθησαν ἄξιοι ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας, κατηνάλωσαν μακρὰ ἔτη τῆς ζωῆς των εἰς τὴν πνευματικὴν καὶ ἐκκλησιαστικὴν μόρφωσιν,

ἐγνώριζαν ὡς Οἰκουμενικοὶ Πατριάρχαι νὰ βαστάζουν ὑψηλὰ τὸ Πατριαρχικὸν ἀξίωμα καὶ διεφύλαξαν τὴν ἱεράν καὶ πολύτιμον παρακαταθήκην τὴν ὁποίαν τοὺς ἐνεπιστεύθη ἢ ἐν Κωνσταντινουπόλει Μητέρα Ἐκκλησία.

Καὶ ἐφύλαξεν ὁ χιακὸς Λαὸς τὴν ἱεράν παρακαταθήκην ταύτην διὰ μέσου τῶν αἰώνων μέχρι τῆς σήμερον καὶ ἐπηύξησε τὸ τάλαντον καὶ ἐτίμησε τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα τοῦ Χριστιανοῦ Ὁρθόδοξου, «διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας», μὲ ἐφόδιον τὴν πίστιν τῶν Αποστόλων καὶ τὰ δόγματα τῶν Πατέρων. Ἐνταῦθα, ὑπῆρξαν ζωηροὶ οἱ ἀγῶνες ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος, ἀκοίμητος ἡ πιστότης καὶ ἡ ἀγάπη πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἀείποτε ἐνεργοῦσα καὶ δρῶσα ἢ ἄνευ ὄρων καὶ ὀρίων ἀφοσίωσις εἰς τὰ ὄσια καὶ ἱερά τοῦ Γένους τῶν Ἑλλήνων. Καὶ ὁ ἀγὼν οὗτος ἐνισχύθη ἐκ τῆς πίστεως εἰς τὸν δωρεοδότην Θεὸν καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν Ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησίαν.

Θρησκευόμενος ἐκ παραδόσεως καὶ πεποιθήσεως ὁ χιακὸς Λαὸς συναισθάνεται καὶ ἐκτιμᾷ τὴν μεγάλην σημασίαν τῆς σημερινῆς ἐπισκέψεώς Σας εἰς τὴν Χίον, τὴν νῆσον τῶν Ἁγίων, τοῦ Ἁγίου Ἰσιδώρου, τῆς Ἁγίας Μαρκέλλης, τῆς Ὁσίας Ματρῶνης, τοῦ Ἁγίου Μακαρίου καὶ τοῦ Ὁσίου Ανθίμου.

Ἡ σεπτῆ, εὐλογημένη καὶ κεχαριτωμένη παρουσία Ὑμῶν, Παναγιώτατε, τονώνει τὴν πίστιν τοῦ χιακοῦ Λαοῦ, τοῦ ἐγγύς καὶ τοῦ μακρᾶν, ιδιαίτατα τῶν ἐν θαλάσση πλεόντων Χίων, καὶ τὴν ἀφοσίωσιν αὐτοῦ εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ τὸ πάνσεπτον Οἰκουμενικὸν ἡμῶν Πατριαρχεῖον καὶ ἀναζωογονεῖ τὴν ἀγάπην καὶ τὸν σεβασμὸν πρὸς τὸν Πατριάρχην του. Ἡ προσγενομένη ἡμῖν τιμὴ εἶναι ὑψίστη καὶ ἡ ἡμέρα αὕτη ἱστορικὴ καὶ μεγάλη, ἡ ὁποία θὰ ἐντυπωθῆ εἰς τὰς καρδίας πάντων ἡμῶν.

Ἡμεῖς δὲ πάντες, κληρὸς καὶ Λαὸς, ὑψοῦμεν χεῖρας ἱκέτιδας, πρὸς τὸν δωρεοδότην Θεόν, ἀναφωνοῦντες καὶ λέγοντες: Βαρθολομαίου τοῦ Παναγιωτάτου καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου τὰ ἔτη πολλά, ἔστ' ἂν ὕδωρ τε ῥεῖ καὶ δένδρεα μακρὰ τεθήλη εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ ἀγιασμὸν πάντων ἡμῶν. Ἀμήν.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ
ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΧΙΟΥ
κ. ΜΑΡΚΟΥ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΘΕΙΑΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΝ
ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗΝ 13^{ΗΝ} ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2015
Ἐπί τῇ ἐπισκέψει εἰς τήν Χίον
τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ.κ. Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Υ

*«Εἰ γάρ Ἰησοῦς ἀπέθανε καί ἀνέστη
οὕτω καί ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν».*

Παναγιώτατε,

Σήμερον ἡ Χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἡ τόν ὅλον συγκρο-
τοῦσα θεσμόν τῆς Ἐκκλησίας, ἡμᾶς συνήγαγε πρό τοῦ Ἁγίου καί
Ἱεροῦ Θυσιαστηρίου, ὅπου ἀγγέλων παρισταμένων, στολάς περι-
βεβλημένων λαμπράς, τό Θυσιαστήριον κυκλούντων καί κάτω
νευόντων θύεται ὁ Ἄμνος τοῦ Θεοῦ, ὁ τυθείς ὑπέρ τῆς τοῦ κόσμου
ζωῆς καί σωτηρίας.

Σήμερον τά ἄνω τοῖς κάτω συνεορτάζει ὅτι ἡ ἐν τῇ ναυπρυ-
τάνει νήσῳ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀρχιπελάγους συνεκλεκτή, ἡ Ἐκκλησί-
α τῆς δολιχηρέτμου Χίου, τῶν ἡρωϊκῶν Ψαρῶν καί τῶν ναυσικλυ-
τῶν Οἰνουσσῶν ἐν μέσῳ ἔχει τόν Παναγιώτατον θεοφίλητον καί
λαοφίλητον οἰακιστήν τῆς εὐδρόμου ὀλκάδος τῆς πρωτοθρόνου
Ἐκκλησίας τοῦ Πρωτοκλήτου Ἁγίου ἐνδόξου πανευφήμου Ἀπο-
στόλου Ἀνδρέου, ὄντινα ἐκάλεσεν Κύριος πρῶτον εἰς τήν διακονί-
αν, τόν φρυκτωρόν τῶν τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως δογμάτων, ἅτινα
διετύπωσαν αἱ Ἁγίαι Ἑπτά Οἰκουμενικαί Σύνοδοι αἱ ὁποῖαι ἔλα-
βον χώραν ἐν τοῖς ὁρίοις τῆς κανονικῆς δικαιοδοσίας Αὐτοῦ, καί
τόν ποιμένα τοῦ λογικοῦ ποιμνίου τῶν θεουμένων προβάτων.

Σήμερον μετά τοῦ ὁμωνύμου τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου πανευφή-
μου Ἀποστόλου Βαρθολομαίου, γευόμεθα τοῦ ἐνός Ἄρτου, ὅστις ἐ-
στι Σῶμα Χριστοῦ καί τοῦ ἐνός Ποτηρίου, τοῦ περιέχοντος τό και-

νόν τῆς ἀμπέλου γέννημα, ὃ ἐστὶν Αἷμα Χριστοῦ τό ἐκχυθέν, ἐκ τῆς ἀκηράτου Αὐτοῦ πλευρᾶς καὶ πληροῦν ἡμᾶς εἰς πάντας ἀρμούς, εἰς νεφρούς, εἰς καρδίαν.

Ἡ κοινή αὕτη παρουσία καὶ προσευχή καὶ μετοχή ἡμῶν εἰς τὴν θεοτίμητον ταύτην Εὐχαριστιακὴν Σύναξιν δεικνύει τὴν ἐξ ὕψους ἐπίσκεψιν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν.

Ἡ Εὐχαριστία, Παναγιώτατε, ὡς θυσία εἶναι ἢ θυσία τοῦ Γολγοθᾶ συνεχιζομένη καὶ ἐφαρμοζομένη, καθ' ὅσον ὁ Σωτὴρ ὡς θύτης ἅμα καὶ θῦμα προσφέρει τό Σῶμα καὶ τό Αἷμα Αὐτοῦ ὑπὸ τά εἶδη τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ οἴνου. Διὰ τὴν θυσίαν ταύτην ἢ τοῦ Κυρίου Τράπεζα εἶναι τό Θυσιαστήριον, ὡς εἴρηται παρὰ τοῦ μυστολέκτου Αποστόλου Παύλου "ἐχομεν Θυσιαστήριον ἐξ οὐ φαγεῖν οὐκ ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ τῇ σκηνῇ λατρεύοντες" (Εβρ. 13,10).

Εἰς τό Θυσιαστήριον τοῦτο πάρεστιν αὐτός ὁ Χριστός. Ὅθεν διὰ τῆς πραγματικῆς καὶ οὐσιώδους παρουσίας τοῦ Χριστοῦ, ἐχομεν ἐν αὐτοῖς "αὐτό τό Σῶμα τοῦ Κυρίου τεθεωμένον", "οὐχί ἄρτον λιτόν, ἀλλ' ἠνωμένον θεότητι", χωρὶς αἱ δύο ἐν τῷ Χριστῷ φύσεις νά συγχέωνται εἰς μίαν, ἀλλά καθ' ὃν χρόνον παραμένουσι "μία μὲν τοῦ σώματος, τῆς δέ ἠνωμένης αὐτῷ θεότητος ἑτέρα· ὥστε τό συναμφότερον οὐ μία φύσις, ἀλλά δύο". Ἐχομεν λοιπόν παρόντα τόν Χριστόν, ὅπως ἤδη ζῆ δεδοξασμένος ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ "ὅσοι μετέχομεν τοῦ Σώματος, ὅσοι τοῦ Αἵματος ἀπογευόμεθα τούτου", "ἐκείνου τοῦ ἄνω καθημένου, τοῦ προσκυνουμένου παρὰ τῶν ἀγγέλων, τοῦ τῆς ἀκηράτου δυνάμεως ἐγγύς, τούτου ἀπογευόμεθα" (Δαμασκηνοῦ Μνημ. ἔργ. Δ' 13 Μ. 94, 1148-1149 καὶ Χρυσοστ. ὁμιλ. εἰς τὴν πρὸς Ἐφεσ. 3 παρ. 3 Monf. 11, 24).

Ἐξ αὐτῆς τῆς κοινωνίας ὁ πιστός ἐνοῦται μετὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐπιτυγχάνει τὴν ἐξ αὐτοῦ καὶ ἐν αὐτῷ ἐκπηγάζουσαν καὶ διατηρουμένην νέαν ζωὴν τῆς χάριτος. Αὐτός ὁ Κύριος ἐβεβαίωσε περὶ τῆς σαρκός αὐτοῦ ὅτι "ἀληθῶς ἐστὶ βρώσις" καὶ περὶ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, ὅτι "ἀληθῶς ἐστὶ πόσις". Καὶ "ὥσπερ ὁ ἄρτος σώματι κατάλληλος" εἰς τό συντηρεῖν καὶ ἐνισχύειν τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν, "οὕτω καὶ ὁ Λόγος τῇ ψυχῇ ἀρμόδιος". Καὶ ὁ "ἄρτος ὁ οὐράνιος καὶ τό ποτήριον σωτηρίου ψυχὴν καὶ σῶμα ἀγιάζοντα εἰς πᾶσαν ἡ-

μῶν τὴν σύστασιν ἀναδίδονται εἰς ὠφέλειαν σώματος καὶ ψυχῆς". Ὡς δὲ ἄνευ ἄρτου καὶ ὕδατος καὶ τῆς ἄλλης τοῦ σώματος τροφῆς ἀδύνατος ἀποβαίνει ἢ διατήρησις τῆς σωματικῆς ζωῆς, οὕτω καὶ "ὁ μὴ τρώγων" τὸν οὐράνιον ἄρτον καὶ "μὴ πίνων τὸ αἷμα τοῦ Κυρίου οὐκ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ" καὶ ἄνευ τῆς σαρκὸς τοῦ Κυρίου "ζῆν οὐκ ἔνι" (Κυρίλ. Ἱεροσ. Μυστ. Κατηχ. Δ' παρ. 5 καὶ Ε' παρ. 12, Μ' 33 1100 καὶ Χρυσοστ. εἰς τὸν Ἰωάν. ὁμιλ. 47 παρ. 2 Μ' 59, 265).

Εἶναι, ἐπομένως, φυσικόν, ὡς πᾶς τις δύναται νὰ κατανοήσῃ, "ὁ τρώγων τὴν ἁγίαν σάρκα τοῦ Χριστοῦ", νὰ ἐνισχύεται καὶ νὰ προκόπῃ εἰς τὴν νέαν ζωὴν τῆς χάριτος, ἀφ' οὗ "ἔχει ἡ σὰρξ ἐν αὐτῇ τὸν Λόγον κατὰ φύσιν ὄντα ζωὴν" καὶ "ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς διὰ τῆς ἰδίας σαρκὸς ἐναποκρύπτει τὴν ζωὴν ταύτην ἐν ἡμῖν ἀφανίζων φθορὰν" (Κυρίλ. εἰς τὸν Ἰωάν. βιβλ. VI, Μ' 73, 581). Διὰ τῆς Εὐχαριστίας οἱ πιστοὶ "τὴν ζωὴν τρώγουσι, τὴν ζωὴν πίνουσι", ὡς λέγει ὁ Ἱερός Αὐγουστίνος. "Τρώγε τὴν ζωὴν, πίνε τὴν ζωὴν· θά ἔχῃς τὴν ζωὴν καὶ ἀκεραία ἐστὶ ἡ ζωὴ", ἢ ἐκ τοῦ μυστηρίου μεταδιδόμενη. (Sermo CXXXI, 1, M.L. 38, 729). Ἐντεῦθεν καὶ ὁ Μέγας Βασίλειος ἀποφαίνεται ὅτι "καὶ τὸ κοινωνεῖν καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ μεταλαμβάνειν τοῦ Ἁγίου Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ καλὸν καὶ ἐπωφελές. Τίς γὰρ ἀμφιβάλλει, ὅτι τὸ μετέχειν συνεχῶς τῆς ζωῆς, οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ ζῆν πολλαχῶς". (Μ. Βασιλ. Ἐπιστ. 93, πρὸς Καισαρίαν πατρικίαν, Μ' 32, 484).

Οἱ κοινωνοῦντες τοῦ τεθεωμένου σώματος τοῦ Κυρίου θά γευθῶσι τοῦ κοινουῦ ποτηρίου τοῦ θανάτου, ἢ ὑπερφυσικῆ ὁμῶς ζωῆς, ἢ ἐντεῦθεν εἰς αὐτοὺς μεταδοθεῖσα ὑπὸ τοῦ Κυρίου, θά συνεχισθῇ (Π.Ν. Τρεμπέλα, Δογματικὴ, τ. Γ' 215). Καὶ ὅπως ὁ Κύριος ἀνέστη καὶ πάλιν ἐνδοξος, οὕτω καὶ αὐτοὶ δὲν θά ἀναζήσωσι ἀπλῶς, ἀλλὰ θά ἀναλάβωσιν ἀθάνατον σῶμα μεταβεβλημένον καὶ ἀφωμοιωμένον πρὸς τὸ ἐκ τοῦ τάφου ἀναστάν καὶ ἐνδόξως εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἀναληφθέν σῶμα τοῦ Κυρίου. Ἡ ἀνάστασις τῶν σωμάτων ἐστὶ βεβαίως κοινὴ. Ἄλλ' ἢ ἐνδοξος καὶ μακαρία ἀθανασία οὐ μόνον τῆς ψυχῆς ἀλλὰ καὶ τοῦ σώματος ἐστὶ κληρὸς μόνον ἐκείνων, ἐν τοῖς ὁποίοις "ὁ Κύριος διὰ τῆς ἰδίας σαρκὸς", τῆς ὑπ' αὐτῶν ἀξίως μετεχομένης, "ἐναποκρύπτει τὴν ζωὴν καὶ ὠ-

σπερ τι σπέρμα ἀθανασίας ἐντίθησι", "καθάπερ εἶ τις σπινθήρα λαβὼν ἀχύροις ἐγκαταχώννυσι πολλοῖς, ἵνα σωζόμενον ἔχη τὸ τοῦ πυρός σπέρμα" (Κυρίλ. Ἁλεξ. εἰς τὸν Ἰωάν. βιβλ. VI, M 73, 581).

Τὴν μακαριότητα τῆς κοινωνίας ταύτης τῆς διὰ τῆς Ἀναστάσεως καινῆς ζωῆς, ἣντινα ἀπολαμβάνομεν εἰς ἐκάστην Εὐχαριστιακὴν Σύναξιν, γεύεται ἢ πάντοτε διωκομένη ἕνεκεν τῆς δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ καὶ φοινηχθεῖσα διὰ τὴν πίστιν Αὐτοῦ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία. Ἡ Ἐκκλησία αὕτη πολλάκις ἐσταυρώθη φέρουσα ἐπὶ τὸ πρόσωπον Αὐτῆς τὸν ἐξ ἀκανθῶν στέφανον τοῦ μαρτυρίου καὶ "οὐκ εἶχεν εἶδος, οὐδέ κάλλος". Τὸ μέγεθος τοῦ μαρτυρίου αὐτοῦ ἐγεύθησαν πλέον παντός ἄλλου οἱ ἐνδοξοὶ καὶ καλλίνικοι μάρτυρες, οἱ καλῶς ἀθλήσαντες καὶ στεφανωθέντες, οἵτινες μετὰ γενναίου φρονήματος ἔμειναν στερεῶς εἰς τὴν πίστιν, ἐν οἷς καὶ ὁ χορὸς τῶν ἐν Χίῳ διαλαμψάντων Ἀγίων, ὧν τὴν σύναξιν ἐπιτελοῦμεν σήμερον προεξαρχούσης τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος μεθ' ἧς κοινωνοῦμεν ἅπαντες καὶ σήμερον εἰς τὸ ποτήριον τῆς ζωῆς "τὸν ποτιμώτατον οἶνον τοῦ Θεοῦ, ὃς ἐξίστησι ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐνθουσιᾶν ποιεῖ καὶ μεθύειν μέθην οὐκ ἀλόγιστον ἀλλὰ θείαν" (Ὡριγ. Εἰς τὸ κατὰ Ἰωάν., Α, XXX, ΒΕΠ, 11, 274).

Παναγιώτατε,

Ἡ πηδαλιούχησις ὑφ' Ὑμῶν τῆς ὀλκάδος τῆς ἐν Βασιλευούσῃ τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃς Ἐκκλησίας, τῆς Ἐκκλησίας τῶν τοῦ Χριστοῦ πενήτων, τῆς Ἐκκλησίας τῶν ὀλίγων καὶ ἀναριθμῆτων, ἐξικνεῖται ἀπὸ τὴν διαποιίμανσιν τοῦ ποιμνίου τοῦ Οἴκουμενικοῦ Θρόνου ἀνά τὴν ὑφήλιον, τὴν λειτουργίαν καὶ κατοχύρωσιν τοῦ Συνοδικοῦ συστήματος τῆς Ἐκκλησίας, τὴν ἀνάπτυξιν καὶ σύσφιξιν τῶν πανορθοδόξων σχέσεων, τὴν διαφύλαξιν τῆς κανονικῆς τάξεως καὶ παραδόσεως τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τὴν διεξαγωγὴν πολυμερῶν Θεολογικῶν Διαλόγων, εἰς τοὺς ὁποίους καταθέτετε τὴν μαρτυρίαν τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας καὶ Πίστεως, ἕως καὶ τὸ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὰ τρέχοντα κοινωνικά καὶ περιβαλλοντολογικὰ προβλήματα τοῦ κόσμου, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Κέντρου τῆς Ὁρθοδοξίας μὲ ποικίλους τρόπους, ὥστε

νά συνεχίση ἀπρόσκοπτα νά φέρη εἰς πέρας τήν ὑψηλήν ἀποστολήν του.

Δέν εἶναι δυνατόν νά παρέλθῃ ἀπαρατήρητον τό γεγονός, διότι εἶναι προφανές ἡ σημασία του, αὐτοῦ τῆς συνεχοῦς συντηρήσεως τῶν Ἱερῶν Ναῶν εἰς τήν Κωνσταντινούπολιν καί ἀλλαχοῦ, μέ στόχον τήν διάσωσιν καί τήν συνέχισιν τῆς λειτουργίας των.

Ὡς ἐξάλλου, δέν εἶναι δυνατόν νά ἀφεθῆ ἔξω ἀπό τήν ποιμαντικήν Ὑμῶν μέριμναν ὁ Μοναχισμός, εἴτε τοῦ Ἁγίου Ὁρους εἴτε τῶν ἄλλων Ἱερῶν Μονῶν τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, διότι εἶναι πανθομολογουμένη ἡ συμβολή του εἰς τό σωτήριον ἔργον τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι αὐτονόητον ὅτι ἡ δραστηριότης τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἀντανακλᾷ τό ἐνδιαφέρον του καί τήν ἀγωνίαν του διὰ τό ποιμνιόν του, διὰ τήν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, τήν ζωήν καί τήν μαρτυρίαν της εἰς τόν σύγχρονον κόσμον, διὰ τὰς ποικίλας κρίσεις τὰς ὁποίας διέρχεται ὁ κόσμος αὐτήν τήν ἱστορικήν περίοδον, διὰ τήν δημιουργίαν, διὰ τοὺς νέους, διὰ τήν προαγωγήν τῶν θεολογικῶν γραμμάτων.

Θὰ ἐλέγαμε ὅτι, αἱ δραστηριότητες, αἱ πρωτοβουλίαι, καί ἡ γενικωτέρα παρουσία Σας εἰς τήν Ἐκκλησιαστικήν, κοινωνικήν καί πολιτικήν σκηνήν συνετέλεσαν εἰς τήν ἀντίληψιν τῆς ἀπ' αἰῶνων αἴγλης τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καί τῆς ἐξυψώσεως ἀνά τήν Οἰκουμένην τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, μέ ἀποτέλεσμα, ἡ θέσις καί ἡ φωνή Αὐτῆς νά ἀποκτοῦν βαρύτητα καί νά γίνωνται σεβασταί.

Ἐκτός ἀπό τὰ καθαρῶς ἐκκλησιαστικά καί θεσμικά κανονικά θέματα, δέν παραλείπετε νά ἐκδηλώσητε ἔντονον καί ζωηρόν ἐνδιαφέρον διὰ περιβαλλοντολογικά, κοινωνικά, πολιτικά καί ἀνθρωπιστικά ζητήματα. Τό πλέον σύγχρονον θέμα, μέ ποικίλας διαστάσεις, θεολογικάς, πολιτικάς, κοινωνικάς καί περιβαλλοντολογικάς, εἶναι ἡ προσπάθεια εἰς τήν ὁποίαν ἔχετε ἀναδυθῆ διὰ τήν δημιουργίαν περιβαλλοντολογικῆς συνειδήσεως διὰ τό φυσικόν περιβάλλον καί τήν λήψιν συγκεκριμένων μέτρων, μέ στόχον τήν διάσωσίν του ἀπό ἀνθρωπίνας παρεμβάσεις καί τήν διατήρησιν

του ως αγαθοῦ δοσμένου ἀπό τόν Θεόν. Ἡ ὅλη προσπάθεια καί τό ἐνδιαφέρον Σας ἔχει παγκοσμίαν ἀπήχησιν.

Τά ἀνωτέρω εἶναι ἀπλῶς ἐνδεικτικά τῆς προσφορᾶς Σας κατὰ τήν Πατριαρχικήν Σας διακονία. Ὅλα αὐτά καί ἄλλα τὰ ὁποῖα δέν ἀνεφέρθησαν, καθιερώνουν τήν Ὑμετέραν προσωπικότητα ἀνά τήν Οἰκουμένην.

Τό λαμπρόν τοῦτο ἔργον δέν στερεῖται δυσκολιῶν. "Διά δακρύων καί θλίψεων πολλῶν" καλεῖσθε ἵνα λατρεύσητε τόν Θεόν καί διακονήσητε τόν ἄνθρωπον. Εἰς τόν κόσμον συνηντήσατε κεκαυμένας καί χέρσους τάς ψυχάς, καχυπόπτους τάς συνειδήσεις. Ὁ Ὑμέτερος λόγος μεστός τῆς ἀληθείας, τῆς ἐλπίδος καί τῆς ἀγάπης ὅστις κατετέθη μετ' εἰλικρινοῦς διαθέσεως, ἤλθεν ὡς αὔρα Ἀγιοπνευματική δροσίζουσα τόν ἄνυδρον κόσμον τῆς οἰκουμένης. Εἰς αὐτό συνήργησεν καί ἡ ὑμέτερα στάσις ἐναντι πάντων ἀδιακρίτως τῶν ἀνθρώπων. Πρός αὐτούς ἀπευθύνθητε ἄμοιρος μισαλλοδοξίας, ἔμπλεως χριστιανικῆς φιλανθρωπίας καί σεβασμοῦ: "Ἐπεινάσα καί ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα, καί ἐποτίσατέ με, ξένος ἤμην, καί συνηγάγετέ με". Τό λέντιον τῆς Ὑμετέρας διακονίας συνέδραμε πλείστας περιπτώσεις. Φῶς ταῖς τρίβοις καί λύχνος τοῖς ποσίν Ὑμῶν ὑπήρξεν ὁ λόγος τοῦ Κυρίου ὅτι «πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι καί εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν».

Παναγιώτατε,

Ἐχοντες δι' ἐλπίδος ὅτι τό θεοκίνητον καί θεοφιλέστατον τοῦτο Ἐκκλησιαστικόν ἔργον θέλει δώσει πλουσίους τοὺς καρπούς αὐτοῦ πρὸς δόξαν τοῦ Ἁγίου Τριαδικοῦ Θεοῦ καί στήριξιν τοῦ ἐμπεπιστευμένου Ὑμῖν λογικοῦ ποιμνίου, διαβεβαιουῦμεν Ὑμᾶς ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Χίου θέλει ἴσταται κυρηναϊκῶς εἰς τόν ἀνάντην αὐτόν Ὑμέτερον δόλιχον ἀναμένουσα ὅπως συνευφρανθῇ Ὑμῖν ὁρῶσα τήν παρά τοῦ Θεοῦ πεμφθεῖσαν δόξαν τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας, τῆς κεκοσμημένης διά τῆς ἱερᾶς μορφῆς τῶν Ἁγίων προκατόχων Ὑμῶν καί ἐπί τήν λυχνίαν τῆς οἰκουμένης τεθείσης καί φωτιζούσης "ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς" καί διακηρυττούσης «ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός». Καί νά ἐνθυμησθε, Παναγιώτατε, ὅτι ὅλα αὐτά Σᾶς τά εἶπε ὁ γιός ἐνός ναυτικοῦ.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ

ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΧΙΟΥ

κ. ΜΑΡΚΟΥ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΕΡΑΝ ΝΕΑΝ ΜΟΝΗΝ

Ἐπί τῇ ἐπισκέψει εἰς τήν Χίον

τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου

κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ

(13 Σεπτεμβρίου 2015)

Παναγιώτατε,

Ἐορτάζει σήμερον τὸ γεραρόν, ὄλβιον καὶ πολυμαρτυρικὸν τοῦτο ἀκριτικὸν προγεφύρωμα τοῦ Ὁρθοδόξου Ἑλληνισμοῦ, ἑορτὴν ὑπέρλαμπρον, ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ Ὑμῶν.

Ἐκλάμπει μείζον φῶς ὁ ἐπὶ χίλια σχεδὸν ἔτη ἄσβεστος, ἀκροτελεύτειος πνευματικὸς φάρος καὶ ἀήττητος προμαχὼν τῆς πολυπαθοῦς ἡρωϊκῆς Χίου, ἡ Ἱερὰ Πατριαρχικὴ καὶ Σταυροπηγιακὴ Νέα Μονή, ἐπὶ τῇ ἐπισκέψει τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος.

Βαθυτάτη συγκίνησης καὶ ἀγαλλίασις συνέχει ἅπαντα τὸν εὐλογημένον Ὁρθόδοξον λαὸν τῆς μαρτυρικῆς καὶ ἱστορικῆς ταύτης κοιτίδος τοῦ Αἰγαίου Πελάγους διὰ τὸ μέγα γεγονός τῆς ἐνταῦθα ἀφίξεως καὶ παρεπιδημήσεως τῆς Ὁρθοδόξου Θείας Κεφαλῆς.

Ἡ παρὰ τὸ Προβάτειον Ὅρος κειμένη Νέα Μονή τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας ἔχει πλείστους λόγους νὰ πανηγυρίζει καὶ ἀγαλλιᾷ διὰ τὴν δευτέραν ἐνταῦθα παρουσίαν Ὑμῶν, διότι ἀπετέλει ἀνέκαθεν ἐν ἀναπόσπαστον μέλος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τῆς Βασιλευούσης τῶν πόλεων, ὅπερ συνεπορεύετο εἰς τὴν πολυκύμαντον πορείαν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ὑπὸ τὴν σκέπη, προστασίαν καὶ Πατρικὴν αὐτοῦ εὐλογίαν.

Από τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ιδρύσεως τῆς Ἐκκλησίας ἐδημιουργήθη μεταξύ τῶν μελῶν αὐτῆς ἡ τάσις διὰ τὴν ἐπιδίωξιν αὐστηροτέρας ἀσκήσεως, ἐγκρατείας καὶ ἐκουσίας πτωχείας πρὸς ἐπίτευξιν ὑψηλοτέρων ἐπιπέδων πνευματικῆς καὶ ὀλοκληρωτικῆς ἀφιερώσεως εἰς τὸν Θεόν. Οὕτως σὺν τῷ χρόνῳ ἀνεπτύχθη ἐντὸς τῶν κόλπων τῶν χριστιανικῶν κοινοτήτων τὸ ἀσκητικὸν καὶ μοναχικὸν ἰδεῶδες, τὸ ὁποῖον σαφῶς ἐρεΐδεται ἐπὶ τῆς Εὐαγγελικῆς προτροπῆς «*Εἰ θέλεις τέλειος εἶναι ὑπάγε πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ καὶ δεῦρο ἀκολουθεῖ μοι*» (Ματθ. 19, 21).

Σκοπὸς τῆς μοναχικῆς ζωῆς εἶναι ἡ ἀγιότης. Εἰς τὴν ἀγιότητα ὁμως καλοῦνται καὶ ὅλα τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας. Ὅλοι οἱ πιστοὶ, μοναχοὶ καὶ κοσμικοὶ, καλοῦνται νὰ γίνουν Ἅγιοι, ὅπως Ἅγιος εἶναι καὶ ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ αὐτῶν. Ἐνῶ ὁμως ὁ κοσμικὸς ἀρκεῖται συνήθως εἰς μίαν περιορισμένην εὐσέβειαν, ὁ μοναχὸς ἀντιμετωπίζει μετὰ σοβαρότητος τὴν κλήσιν αὐτὴν πρὸς τὴν ἀγιότητα καὶ προσπαθεῖ νὰ τὴν πραγματοποιήσῃ. Δι' αὐτὸ ὁ μοναχὸς θεωρεῖται εἰς τὴν ὀρθόδοξον παράδοσιν ὡς πρότυπον ζωῆς διὰ τὸν κοσμικόν.

Οἱ κορυφαῖοι μοναχοὶ τῆς Ἐκκλησίας χαρακτηρίζονται καὶ ὡς "Πατέρες παγκόσμιοι". Ὁ χαρακτηρισμὸς αὐτὸς δὲν ὑποδηλώνει μόνον τὴν ἐμβέλειαν τῆς διδασκαλίας αὐτῶν ἀλλὰ καὶ τὴν ιδιότητα τοῦ προσώπου των. Ἀκριβέστερα ὑποδηλώνει τὴν ιδιότητα τοῦ προσώπου των, ἡ ὁποία ἐκφράζεται διὰ τῆς ἐπιρροῆς τῆς διδασκαλίας καὶ τοῦ παραδείγματός των. Ὁ ἀληθινὸς μοναχὸς εἶναι ἄνθρωπος παγκόσμιος. Καὶ ὁ σκοπὸς τοῦ μοναχισμοῦ εἶναι ἡ τελείωσις τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ὁποία συμπίπτει μετὰ τοῦ ἐξαγιασμοῦ τοῦ ἰδίου ἀλλὰ καὶ ὀλοκλήρου τοῦ κόσμου.

Ἡ ἀλήθεια αὕτη φαίνεται ἴσως παράδοξος ἀλλὰ εἶναι ἡ μυστικὴ δύναμις τοῦ μοναχισμοῦ. Ἐνῶ καλλιεργεῖ τὴν φυγὴν ἐκ τοῦ κόσμου καὶ τὴν ἀπομόνωσιν, ὑψώνει τὸν μοναχόν, ὁ ὁποῖος εἶναι, καθὼς ὅλοι, δημιούργημα "κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν" Θεοῦ εἰς ἓνα ἄνθρωπον ἀδιάσπαστον, εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας τοῦ ὁποίου θάλλει ἡ προσευχὴ του διὰ τὸν κόσμον.

Ὁ μοναχὸς καλλιεργεῖ τὴν ἐσωτερικὴν αὐτοῦ ἐνότητα ἐπαναφέρων τὸν νοῦν εἰς τὴν καρδίαν του· εἰς τὴν καρδίαν ὅχι μόνον ὡς σαρκικόν ἀλλὰ καὶ ὡς πνευματικόν κέντρον τῆς ὑπάρξεώς του. Διὰ νὰ ἐπιτύχῃ αὐτό, χωρίζεται ἐκ τοῦ κόσμου καὶ στρέφεται εἰς τὸν ἑαυ-

τόν του. Η προᾶξις αὕτη φαίνεται ἐγωιστική καί διασπαστική εἰς σχέσιν μετὰ τοῦ ἐγωκεντρικοῦ καί διασπασμένου κόσμου. Ἡ ἀγάπη τοῦ ἑαυτοῦ, ἡ "καλή φιλαντία", ὑπαγορεύει εἰς τόν μοναχόν τήν κίνησιν αὐτήν τῆς συστολῆς καί τοῦ χωρισμοῦ, προκειμένου νά εὔρη τήν ἐσωτερικήν του ἐνότητα. Ὄταν ὁμως εὔρει τήν ἐσωτερικήν του ἐνότητα, διαπιστώνει καί τήν ἐνότητά του μεθ' ὀλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος. Τότε ἀκολουθεῖ ἡ ἄλλη κίνησις· ἡ κίνησις τῆς διαστολῆς καί τῆς προσλήψεως ὀλοκλήρου τοῦ κόσμου, ἡ κίνησις διὰ τήν ἀληθινήν παγκοσμιότητα. Ὁ μοναχός χωρίζεται ἐξ ὅλων, διὰ νά ἐνωθῆ μεθ' ὅλα, εὐρίσκεται μεθ' ὅλων διότι βλέπει εἰς τόν καθένα τόν ἑαυτόν του. Τελικός σκοπός τοῦ μοναχοῦ εἶναι ἡ θέσις, ὄχι ἡ ἄρνησις, ἡ ἔνωσις, ὄχι ὁ χωρισμός. Διὰ νά πραγματοποιηθῆ ὁμως ἡ ἔνωσις μεθ' ὅλων, πρέπει νά προηγηθῆ ὁ χωρισμός ἐξ ὅλων. Μόνον τότε ὁ ἄνθρωπος ἐνώνεται μετὰ τοῦ Θεοῦ. Ἐάν δέν ἀφανισθῆ τό ἀτομοκεντρικόν, δέν δύναται νά φανερωθῆ τό παγκόσμιον.

Ἡ μοναχική ζωὴ εἶναι πορεία διαρκoῦς πνευματικῆς ἀνόδου καί ἀγιασμοῦ. Ἐνῶ ὁ κόσμος προχωρεῖ εἰς ὀριζόντιαν πορείαν καί οἱ πιστοὶ διὰ τῶν δεσμεύσεων καί τῶν περισπασμῶν τοῦ κόσμου προσπαθοῦν νά κρατηθοῦν εἰς τὰ θεσμικά ὄρια τῆς ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως, ὁ μοναχισμός στρέφεται εἰς ἄλλην κατεύθυνσιν, τήν κατακόρυφον. Παραμερίζει τήν συμβατότητα καί ζητεῖ τό ἀπόλυτον. Πραγματοποιεῖ κίνησιν "ἀπογειώσεως" ἢ ἐξόδου ἐκ τοῦ κόσμου μέ ἄμεσον σκοπὸν τήν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἢ ὅποια ἀποτελεῖ τόν σκοπὸν τῆς Ἐκκλησίας. Εἰς τὰς Ἱερὰς Μονὰς ἔχομεν τήν πληρεστέραν μορφήν τῆς φανερώσεως τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ κόσμῳ. Εἰς αὐτὰς φανεροῦται σαφέστερον ἡ Ἐκκλησία ὡς κοινωνία ἐξόδου ἢ ὡς ἐσχατολογικὴ κοινωνία, ἡ ὅποια κατευθύνεται ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου καί φροντίζει διὰ τήν ἀσυμβίβαστον τήρησιν τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ παρέχεται εἰς τόν κόσμον ἡ μαρτυρία ὅτι τό Εὐαγγέλιον μπορεῖ νά ἐφαρμόζεται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων καί αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ νά τηροῦνται εἰς τήν καθημερινήν ζωήν.

Ταχύτατα ἐξηπλώθη ὁ Μοναχισμός εἰς ὅλα τὰ μῆκη καί τὰ πλάτη τῆς ἀνά τήν Οἰκουμένην Ἁγίας Ἐκκλησίας, ἤκμασε δέ ἰδιαίτερος κατὰ τήν περίοδον τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, μέ κέντρον τὰ περίφημα Μοναστήρια τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Καί κατὰ τήν ζοφεράν ὁμως περίοδον τῆς Τουρκοκρατίας δέν ἦσαν ὀλίγοι αἱ ἰδρυ-

θεισαι και ακμασασαι Μοναί, αι οποιαι και απετέλουν συνήθως τα ευλογημένα καταφύγια των Χριστιανών δια την σωτηρίαν των εκ των δυναστευόντων τούτους σκληρών κατακτητών αλλά και δια την καλλιέργειαν της πίστεως και της εθνικης των αυτοσυνειδησίας.

Εις την χορείαν τούτων συγκαταλέγεται και η παρούσα Ίερά Νέα Μονή, ητις ιδρύθη εις τα μέσα του 11^{ου} αιώνος με αυτοκρατορικην χορηγίαν και έτιμήθη δια της Πατριαρχικης Σταυροπηγιακης αιγλης.

Το μοναστηριακόν συγκρότημα της Ίερας Νέας Μονης αποτελεί και μνημείον παγκοσμίου πολιτιστικης κληρονομιάς και προστατεύεται από την UNESCO, κυρίως λόγω των άπαραμίλλου αξίας βυζαντινών ψηφιδωτών τα οποια υπάρχουν σ' αυτήν. Αποτελει το σημαντικώτερον βυζαντινόν μνημείον των μεσαιωνικών χρόνων της νήσου Χίου και ίσως ολοκλήρου του Αιγαίου.

Ταπεινώς σήμερα καλούμεθα, όπως συνεχίσωμεν έπαξίως τάς Ίεράς Παραδόσεις των προαπελθόντων Πατέρων ημών και διασώσωμεν μίαν ανεκτίμητον πολιτισμικην κληρονομίαν δέκα και πλέον αιώνων μοναστικης παραδόσεως και βιοτης.

Υπό βαθυτάτης συγκινήσεως δε συνεχομένη άπασα η Χιακή Εκκλησία χαιρει σήμερα εκ βάθους ψυχης ότι εν τω προσώπω Υμών επευλογηθήσεται ο ιερός και ιστορικώτατος χώρος της Νέας Μονης, ο οποιος μάς ανάγει εις την παρουσίαν άφανών και επιφανών Αγίων, εν οίς οι κτήτορες Άγιοι Ιωσήφ, Νικήτας και Ιωάννης, αλλά και πλείστων Αρχιερέων, Ηγουμένων, κληρικών, μοναχών.

Μετά σεβασμού και υίκης ευγνωμοσύνης ευχόμεθα, όπως Κύριος ο Θεός διατηρή Υμάς εν άμεταπτώτω υγεία μέχρι βαθυτάτου γήρατος έδραίως και άκλονήτως επί τον αγιώτατον Οικουμενικόν Πατριαρχικόν Θρόνον, ίνα ήμέραν έξ ήμέρας εργάζησθε το σωτήριον των ψυχών ημών αναβιβαζόμενος επί τα υψηλότερα, πηδαλιουχήτε δε πανσόφως το σκάφος της Εκκλησίας, και οδηγήτε αυτό εις τον γαληνότατον και ευδιον λιμένα των αιωνίων και άφθάρτων αγαθών. Αμήν.

* * *

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ
ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΧΙΟΥ
κ. ΜΑΡΚΟΥ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΙΕΡΟΝ ΝΑΟΝ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ
ΚΑΡΔΑΜΥΛΩΝ

Ἐπί τῇ ἐπισκέψει εἰς τήν Χίον
τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ
(14 Σεπτεμβρίου 2015)

«Σταυροῦ πρόκειται σήμερον ἑορτή, χορός ἀγγέλων σκιρτάτω σταυροῦ θέατρον ἔρχεται, δῆμος βροτῶν προσκυνεῖτω σταυροῦ τό θεῖον ὑψοῦται κράτος, πλήθος δαιμόνων φυγαδευέσθω».

Παναγιώτατε Πάτερ καί Δέσποτα,

Μέ πνευματικήν εὐφροσύνην συνήχθημεν κατά τήν εὐσημον ταύτην ἡμέραν εἰς τόν ἱερόν καί σεπτόν τοῦτον Ναόν, διά νά τιμήσωμεν κατά τρόπον θεοφιλή, τήν πανήγυριν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Ἐορτάζομεν τήν πανήγυριν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, καί ὅλον τό πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας μας καταφωτίζεται καί ὀλόκληρος ἡ οἰκουμένη φωταγωγεῖται καί γεμίζει μέ ἀκτίνας θεϊκῆς χαρᾶς. Ἐορτάζομεν τήν πανήγυριν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, διά τοῦ ὁποίου τό σκότος (τῆς ἁμαρτίας) ἐδιώχθη, καί ἦλθεν τό φῶς (τῆς ἀρετῆς). Ἐορτάζομεν τήν πανήγυριν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, καί ὑψοῦμεθα πνευματικῶς μαζί μέ τόν Σταυρωθέντα Σωτήρα μας, ἀφήνοντες κάτω τήν γῆν μέ τήν ἁμαρτίαν, διά νά κερδίσωμεν τά ἄνω ἀγαθά.

Ὁ Κύριος ἀφοῦ συνανεστράφη καί ἐζήσῃ μέσα εἰς τόν κόσμον, ἔδωσεν ἐντολάς δικαιοσύνης καί ἀρετῆς, καί ἔδειξεν τήν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, ἐδίδαξεν τά ὠφέλιμα καί σωτηριώδη, ἔκαμε ἔργα μεγάλα καί θαυμαστά. Ὑστερον παραδίδεται ἐκουσίως εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν καί ἀδίκων, καί κατακρίνεται, καί καταδικάζεται, καί πάσχει, καί ὑπομένει τά φρικτά Πάθη, φέρων Ἐκεῖνος ἀντί δι' ἡμᾶς τοὺς ἁμαρτωλοὺς, τήν σωτήριον τιμω-

ρίαν, καί ὀδύνην, καί κάκωσιν συμφώνως μέ ἐκεῖνον τὸ ὁποῖον ἔχει γραφῆ· «Οὗτος τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει καί περί ἡμῶν ὀδυνᾶται· Αὐτός τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβε καί τὰς νόσους ἐβάστασεν».

Καταδέχεται ὁ Κύριος τῆς δόξης καί πτυσίματα καί κτυπήματα εἰς τό πρόσωπον, κολαφίσματα, καί ὕβρεις, καί γέλωτα, τόν κόκκινον μανδύαν καί τόν ἀκάνθινον στέφανον, κάλαμον καί σπόγγον καί χολήν μέ ξύδι, τούς ἥλους καί τήν λόγχην, καί μαζί μέ ὄλα αὐτά τόν Σταυρόν καί τόν θάνατον· ἔτσι ἀφ' ἑνός μέν, καταργεῖ διά τοῦ Σταυροῦ καί τοῦ θανάτου Του τήν καταδίκην καί τήν ἀπόφασιν τῆς παλαιᾶς κατάρας, μέ τό νά γίνη κατάρα διά χάριν μας· ἀφ' ἑτέρου δέ, διά τῆς ταφῆς καί τῆς ἀναστάσεως μᾶς ἐξάγει ἀπό τό σκότος τῆς πικρᾶς καταδίκης, μᾶς ἐλευθερώνει ἀπό τά ἄλυτα δεσμά τοῦ τυράννου διαβόλου, καί χαρίζει πᾶσαν ἐλευθερίαν. Διότι ὁ Κύριος ἀνίσταται τήν τρίτην ἡμέραν, καί ἀναβαίνει εἰς τούς Οὐρανοῦς μεσιτεύων καί προσευχόμενος διά ἡμᾶς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καί Πατρός· καί πρόκειται πάλιν νά ἔλθῃ μέ δόξαν, διά νά κρίνῃ ὅλην τήν γῆν, καί νά ἀποδώσῃ εἰς τόν καθ' ἕναν κατά τά ἔργα αὐτοῦ.

«Χριστός ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου γενόμενος ὑπέρ ἡμῶν κατάρα». Μᾶς ἡγίασε ὁ Ἰησοῦς Χριστός διά τοῦ τιμίου καί ἀχράντου Λίματός Του, ὥστε νά «μῆ ἔχωμε κανένα σπιλο ἢ ρυτίδα». Μᾶς ἐγέμισε ὁ Χριστός ἀπό φῶς λαμπρότατον καί καθαρόν. Μᾶς ἔκαμε ὁ Θεός συμπολίτας μέ τούς ἁγίους Ἀγγέλους, καί μᾶς ἠξίωσε νά γίνωμε συγκληρονόμοι τῶν αἰωνίων Του ἀγαθῶν.

Εὐλογημένον εἶναι τό Ξύλον, ἀπό τό ὁποῖον κατεσκευάσθη ἡ νοητή κιβωτός τῆς Ἐκκλησίας, καί ἡ ὁποία ἔχει τήν δύναμιν νά διασώζῃ τόν κόσμον ἀπό τόν κατακλυσμόν τῆς ἁμαρτίας. Εὐλογημένον εἶναι τό Ξύλον, ἀπό τό ὁποῖον ἔφαγε ὁ Ληστής, καί ἠξιώθη τοῦ Παραδείσου τῆς τρυφῆς. Εὐλογημένον εἶναι τό Ξύλον, διά τοῦ ὁποίου οἱ ὑπερήφανοι ἐχθροί λυγίζουσι, ὑποκύπτουσι καί ὑποχωροῦσι· τρέπονται εἰς φυγήν οἱ βάρβαροι καί φεύγουσι οἱ Σκύθαι πανικόβλητοι «μηδενός διώκοντος».

Παναγιώτατε Πάτερ καί Δέσποτα,

Χαράν μεγάλην χαίρει ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ σήμερον ἑορτάζουσα τήν παγκόσμιον Ὑψωσιν τοῦ Τιμίου καί Ζωοποιοῦ Σταυροῦ τοῦ Κυρίου μας.

Χαράν μεγάλην χαίρει ὁ Ἱερός Κλήρος, ὁ εὐσεβῆς λαός καί ἅπανα ἡ κατά Χίον καί Καρδάμυλα Ἐκκλησία βλέπουσα ἐρχομένην πρός Αὐτήν καί συμπανηγυρίζουσα μετ' αὐτῆς τήν Μητέρα καί Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν ἐν τῷ Προσώπῳ Ὑμῶν τοῦ Παναγιωτάτου καί Σεπτοῦ Προκαθημένου αὐτῆς καί πρώτου τῆς ὑπ' οὐρανόν Ὁρθοδοξίας.

Χαράν μεγάλην χαίρομεν ἅπαντες, Παναγιώτατε Πάτερ καί Δέσποτα, καθῶς ἔχομεν ἐν μέσῳ ἡμῶν προεξάρχοντα τῆς Ἱεράς Πανηγύρεως τήν Ὑμετέραν Ὑψηλήν Κορυφήν τόν Πατριάρχην μας, τόν Πατριάρχην τοῦ Γένους ἡμῶν, τόν συνοψίζοντα εἰς τό τίμιον Πρόσωπον αὐτοῦ τήν ἱστορίαν καί τήν ζωήν τοῦ Γένους ἡμῶν. Τήν ἱστορίαν τοῦ παρελθόντος, τό στήριγμα τοῦ παρόντος καί τήν ἐλπίδα τοῦ μέλλοντος καθῶς εἴσθε τό κατ' ἐξοχήν πρόσωπον τό ὁποῖον περιποιεῖ τιμῆν εἰς τό Γένος μας, ὅπου γῆς.

Σήμερον, λοιπόν, ὁ εὐφρόσυνος καί σεμνός ἑορτασμός τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ὑπενθυμίζει εἰς ὅλους ἡμᾶς ὅτι ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία διηνεκῶς στοιχοῦσα τῷ παραδείγματι τοῦ ἰδρυτοῦ τῆς, Πρωτοκλήτου Ἀποστόλου Ἀνδρέου, «τούς ἀνθρώπους, ἐκ τοῦ βυθοῦ ἀλιεύει, ἀντί καλάμου τόν σταυρόν, ἐν ταῖς χερσί διακρατῶν, καί ὡς σπαρτίον χαλῶν τήν δύναμιν, ἐπανάγει τάς ψυχάς, ἀπό τῆς πλάνης τοῦ ἐχθροῦ, καί προσκομίζει τῷ Θεῷ δῶρον εὐπρόσδεκτον».

Διότι ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως πορευθεῖσα ἐν μέσῳ παγίδων πολλῶν καί ἀπροσμετρήτων δυσκολιῶν, διωγμῶν, ἀναγκῶν τε καί περιστάσεων, ἐν μέσῳ προβατοσχήμων λύκων καί ἀρνητῶν τῆς πίστεως, διεφύλαξεν ἀλώβητον τήν πολύτιμον παρακαταθήκην τῆς πίστεως καί τῆς ἱεράς ἡμῶν Παραδόσεως.

Συνεχῶς καί ἀνυστάκτως ἀγωνίζεται εἰς τόν ὅλον ἐν μεταβαλλόμενον σύγχρονον κόσμον, παρὰ τά ἀπειλητικά καί καταστροφικά μηνύματα τῶν καιρῶν, νά διατηρήσῃ καί πάλιν ἀνόθευ-

τον καί ζωογόνον τήν πίστιν ὄλων ἡμῶν εἰς τήν θέσιν καί τήν ἀξίαν τῆς θείας εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ, συγχρόνως δέ νά βοηθήσῃ εἰς τήν ἀναστήλωσιν καί ἀποθεραπείαν τῆς τετραυματισμένης εἰκόνας τοῦ ἀνθρώπου καί τῆς κοινωνίας ἐν γένει.

Εὐχήθητε, Παναγιώτατε Πάτερ καί Δέσποτα, ὅπως εἰς καιρούς χαλεπούς καί δυσχειμέρους διατηρήσωμεν ἅπαντες ἐντός ἡμῶν ἀπαραχάρακτον τήν θεϊαν εἰκόνα τοῦ ζῶντος Θεοῦ καί τῆς πνευματικῆς Ὀλκάδος καί Κιβωτοῦ, τῆς Μητρὸς Ἁγίας Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, δι' Αὐτῆς καί ἐν μέσῳ Αὐτῆς «λαλοῦντες ὃ οἶδαμεν καί μαρτυροῦντες ὃ ἐωράκαμεν»: «Σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ», Σὺ εἶ ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία καί τροφὸς τῆς Οἰκουμένης, ὃ κατ' ἐξοχὴν οικεῖος χῶρος τῆς ἀληθοῦς φιλαδελφίας, τῆς γνησίας φιλαλληλίας, τῆς ἀλληλοπεριχωρήσεως πάντων ἡμῶν τῶν ἐγγύς καί μακρὰν τέκνων τοῦ Θεοῦ, ἵνα καί διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Τιμίου καί Ζωοποιοῦ Σταυροῦ τοῦ Κυρίου, «ἀξιῶσῃ πάντα τῆς κλήσεως ὃ Θεὸς ἡμῶν καί πληρῶσῃ πάσαν εὐδοκίαν ἀγαθωσύνης καί ἔργον πίστεως ἐν δυνάμει». Γένοιτο!

* * *

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΦΥΛΛΟ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟ ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ
κ. ΜΑΡΚΟΥ

* * *

- Ἐκδότης: Η ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ.
- Ἀπευθύνεσθε: «ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ» - Ἱερά Μητρόπολις Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν - Κων. Ἀμάντου 24, Τ.Κ. 82100 - ΧΙΟΣ. Ἰστοσελίς: <http://www.imchiou.gr>
- Ἡ «ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ» διανέμεται δωρεάν.
- Δεκτές αὐτοπροαίρετες δωρεές ἀναγνωστῶν, ὑπὲρ τοῦ κατηχητικοῦ καί φιλανθρωπικοῦ ἔργου.

Η ΤΕΛΕΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

(ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς Μεταστάσεως Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου

26^η Σεπτεμβρίου)

Τοῦ κ. Χριστοῦ Θ. Κρικῶνη
Ὁμοτ. Καθηγητοῦ Α.Π.Θ.

Ἡ Ἐκκλησία μας τιμᾷ καὶ ἑορτάζει τὴ ἱερά μνήμη τοῦ ἠγαπημένου μαθητῆ τοῦ Κυρίου, Ἀποστόλου Ἰωάννη, τοῦ Θεολόγου. Συμμετέχοντες καὶ ἐμεῖς σ' αὐτήν, συνεορτάζομεν μέ χαρά καὶ τόν ἐπαινοῦμεν μέ ἱερά ἐγκώμια, ἀκούοντες μυστικά τὴν φωνὴν του, πού μᾶς καλεῖ νά ἀποδεχθοῦμε τὴν μεγαλύτερη τῶν ἀρετῶν, τὴν ἀγάπη.

Ὁ Ἰωάννης εἶναι ὁ μεγαλύτερος διδάσκαλος καὶ διαπρύσιος κήρυκας τῆς ὑψηλότερης ἀρετῆς, τῆς ἀγάπης. Μᾶς ἀποδείχνει τοὺς τρόπους καὶ τὰ μέσα μέ τὰ ὅποια μπορεῖ ὁ καθένας μας νά πλησιάσει τόν Θεόν τῆς ἀγάπης, νά γίνουμε ἀγαπημένοι Του, γιά νά αἰσθανθοῦμε κοντά Του τὴν πνευματικὴ χαρά καὶ νά φωτισθοῦμε πνευματικά. Γι' αὐτό τονίζει μέ τὴν χαρακτηριστικὴ φράση: «τεχνία μου, μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ μηδέ τῇ γλώσσῃ, ἀλλ' ἐν ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ» (Α' Ἰω. 3,18).

Α' Ἡ φράση του αὐτὴ περιλαμβάνει σπουδαῖα διδάγματα καὶ περιέχει ὑψηλές νοουθεσίες του. Διακηρύσσει πρῶτον τὸ ὑπέρτατον καθῆκον νά ἀγαπᾷ ὁ καθένας τόν Θεόν ἀληθινά καὶ ἀνυπόκριτα καὶ στή συνέχεια ὑποδεικνύει νά ἐκδηλώνει καθένας μας τὴν ἀγάπη αὐτὴ μέ ἔργα ἔμπρακτα πρὸς τόν πλησίον. Γιατί μόνο τότε ἡ ἀρετὴ αὐτὴ τῆς ἀγάπης ἀναδεικνύεται ὡς ἡ τελειότητα τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης.

Τὸ ὑπέρτατον καὶ ἐπιτακτικόν καθῆκον κάθε χριστιανοῦ εἶναι ἀναμφίβολα τὸ καθῆκον τοῦ νά ἀγαπᾷ. Ἡ ἔννοια αὐτὴ ἦταν ἐντελῶς ἀγνωστὴ στήν ἀρχαία ἐποχὴ, ἀκόμη καὶ στήν ἐποχὴ τῆς παλαιᾶς Διαθήκης, στοὺς Ἰουδαίους τὴν μοναδικὴ θρησκεία πού παρουσίαζε τὴν ἰδέα τοῦ Μονοθεϊσμοῦ ἀπεναντίας σ' αὐτούς ὑπῆρχε νομοθετημένη ἢ ὑποχρέωση τοῦ περίφημου ἐκείνου «ὄφθαλμόν ἀντί ὄφθαλμοῦ, ὀδόντα ἀντί ὀδόντος...» (Ἐξ. 21, 24-25). Ἐγίνε γνωστὴ μόνον μέ τὴν διδασκαλία τοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ, ὁ ὅποιος μάλιστα συνεπλήρωσε τόν Νόμον καὶ τοὺς Προφῆτες τῆς Π. Δ. καὶ ἔφερε τὸ νέο μήνυμα τῆς ἀγάπης στίς σχέ-

σεις τῶν ἀνθρώπων, χαράσσοντας, ἔτσι νέους ὀρίζοντες στίς σχέσεις, στήν καθημερινή ζωή τῶν ἀνθρώπων. Ἀπεκάλυψε τήν ὑψηλότερη αὐτή διδασκαλία νά ἀγαπᾶ ὁ καθένας τόν πλησίον του. Καί ὅπως εἶναι γνωστόν, κατά τήν ἱστορική νύχτα τοῦ μαρτυρίου Του εἶπε στούς μαθητές Του: «ἐντολήν καινήν δίδωμι ὑμῖν ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς ἵνα καί ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους» (Ἰω. 13,35). Καί ἀκόμη, «ἐν τούτῳ γινώσκονται πάντες ὅτι ἐμοί μαθηταί ἐστε, ἐάν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις» (Ἰω. 13,35). Δίδαξε τήν ἀγάπη, γιατί ἔτσι ἀποδεικνύει ὅτι ὁ Θεός εἶναι πλήρης ἀγάπης, ἀληθινά ἡ πηγὴ καί τό πρότυπον τῆς μεγάλης αὐτῆς ἀρετῆς πού ἀποτελεῖ τό κυριότερο γνώρισμά Του.

Ἐδειξε τήν ἀγάπην Του αὐτήν εἰς τόν ἄνθρωπον μέ ποικίλους τρόπους καί κυρίως μέ τό μυστήριο τῆς θείας Οἰκονομίας, τήν Ἐνανθρώπισή Του: «Οὕτω γάρ ἠγάπησεν ὁ Θεός τόν κόσμον, ὥστε τόν υἱόν αὐτοῦ τό μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτόν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχει ζωὴν αἰώνιον» (Ἰω. 3,16). Ἀπό τή μεγαλειώδη αὐτή ἐκδήλωση τῆς θεϊκῆς ἀγάπης ἐκπηγάζει ἡ ὑποχρέωση καί τό καθῆκον νά ἀγαπᾶμε ὁ ἕνας τόν ἄλλον. Καί ἀπό αὐτή προέρχεται καί ἡ συνοπτική ἀπάντηση τοῦ Ἰησοῦ πού ἔδωσε στόν Νομικόν ὅταν τόν ἐρώτησε σχετικά ὅτι ἡ «πρώτη πάντων ἐντολή (εἶναι νά) ἀγαπήσεις Κύριον τόν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καί ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καί ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου καί ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου ἡ αὐτὴ ἡ πρώτη ἐντολή ἡ δευτέρα ὁμοία, αὐτὴ ἀγαπήσεις τόν πλησίον σου ὡς σεαυτόν μελίζων τούτων ἄλλη ἐντολή οὐκ ἔστι» (Μρκ. 12, 29-31). Καί ὅπως ἐτόνισε στή συνέχεια «ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος καί οἱ προφῆται χρέμανται» (Μτθ. 22, 40).

Β' Καί στό σημεῖο αὐτό ἔρχεται σήμερα ὁ Εὐαγγελιστής τῆς Ἀγάπης Ἰωάννης νά μᾶς ὑπενθυμίσει ποιά εἶναι ἡ ἀληθινὴ ἀγάπη πρὸς τόν Θεόν ἢ Πῶς ἐξηγεῖται αὐτὴ ἡ ἀγάπη στόν Θεόν, πῶς νοεῖται λέγοντας «τεκνία μου μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ μὴδέ τῇ γλώσσῃ, ἀλλ' ἐν ἔργῳ καί ἀληθείᾳ» (= παιδιά μου, ἄς μὴν ἀγαπᾶμε μέ λόγια καί μέ τῇ γλῶσσα μόνο, ἀλλά (νά ἀγαπᾶμε) μέ ἔργα ἀληθινά καί χρήσιμα). Διότι, συχνά παρατηρεῖται μιὰ χαλαρότητα καί ἀνειλικρίνεια στίς ὑποχρεώσεις

μας ἔνῳ λέγομεν ὅτι ἀγαπᾶμε τόν Θεόν καί δείχνομε νά εἶμαστε συνεπεῖς ἀπέναντί Του, παρουσιαζόμενοι ὡς καλοί χριστιανοί, στήν πραγματικότητα ὅλα αὐτά εἶναι κατά βάθος φεύτικα καί ἀπατηλά, γιατί στήν πράξη συμβαίνει νά ἀγαπᾶμε ἔμπρακτα τόν Θεόν μόνο μέ λόγια καί ὄχι μέ τήν καρδιά καί μέ ἔργα. Γι' αὐτό καί τονίζει ὁ Ἰωάννης νά ἀγαπᾶμε ἔμπρακτα τόν Θεόν, δηλαδή μέ ἔργα ἀληθινά «*ἐν ἔργῳ καί ἀληθείᾳ*» καί ὄχι φεύτικα. Δηλαδή, εἶμαστε πιστοί στό θέλημά Του καί ἐφαρμόζομε τά παραγγέλματά Του μόνον ὅταν «...*τάς ἐντολάς αὐτοῦ τηρῶμεν*» γιατί αὐτή εἶναι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ (Α' Ἰω. 5, 3). Ὅταν δηλαδή μετέχομεν στή μυστηριακή καί λατρευτική ζωή τῆς Ἐκκλησίας ἐνσυνειδήτα ὅταν ἐργαζόμεθα σέ ἔργα ἀγαθά φιλαλληλίας καί ὅταν ἀποφεύγομεν ὅ, τι ἔρχεται σέ ἀντίθεση μέ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, πού συνήθως πράττει ὁ πολύς κόσμος πού δέν διακρίνεται γιά αὐτήν τήν ἀγάπη πρὸς τόν Θεόν καί τόν πλησίον.

Γ' Ἔτσι, ἡ πρὸς τόν πλησίον ἔμπρακτη ἀγάπη – πού ἀποτελεῖ τό ἀποκορύφωμα τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης - ἀρχίζει ἀπό τήν ἀγάπη πρὸς τόν Θεόν καί καταλήγει στήν ἀγάπη γιά τόν πλησίον ὅπου παίρνει σάρκα καί ὄστα. Γιατί στήν ἐκδήλωση αὐτή ὁ Κύριος ἔθεσε ὡς προϋπόθεση καί ὄρο νά ἀγαπᾶς τόν πλησίον σου «*ὡς ἑαυτόν*». Καί ὁ καθένας ξέρει τί σημαίνει ὁ «*ἑαυτός του*», γιά τόν ὁποῖο ἐνδιαφέρεται καί φροντίζει μέ κάθε τρόπο ἡ γιά τόν «*ἑαυτό του*», γιά τόν ὁποῖο ἐνδιαφέρεται καί φροντίζει μέ κάθε τρόπο ἡ γιά τόν «*ἑαυτό του*» ὑποφέρει τά πάντα καί συχνά ὑποβάλλεται σέ ὅλες τίς θυσίες καί στερήσεις γιά νά τόν ἐξυπηρετήσῃ ἀλλά καί νά τόν ὑπερασπισθεῖ ὅταν κινδυνεύει. Αὐτή τῆ συμπεριφορά πρέπει νά δείχνει καί πρὸς τόν πλησίον ἡ νά ἐνδιαφέρεται καί νά τόν ἀγαπᾶ «*ὡς ἑαυτόν*». Νά συμπαρίσταται σ' ὅλες τίς ἀνάγκες καί δυσκολίες του μέ συμπάθεια. Νά τοῦ προσφέρει ὅση βοήθεια μπορεῖ στίς στερήσεις του. Νά φανερώνει δηλαδή τή ἀγάπη του γιά τόν πλησίον ὄχι μόνο μέ λόγια, ἀλλά μέ ἔργα καί λόγια, «*ἐν ἔργῳ καί ἀληθείᾳ*». Αὐτή εἶναι ἡ πραγματική ἀγάπη πρὸς τόν πλησίον «*ὡς ἑαυτόν*» τοῦ Εὐαγγελίου. Αὐτή τήν ἀγάπη, ἐξ ἄλλου, μᾶς δίδαξε ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς ὅταν ἔλεγε: «*ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθρούς ὑμῶν καί ἀγαθοποιεῖτε καί δανείζετε*

μηδέν ἀπελπίζοντες καί ἔσται ὁ μισθός ὑμῶν πολὺς, καί ἔσεσθε υἱοὶ ὑψίστου, ὅτι αὐτός χρηστός ἐστὶν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηροὺς. Γίνεσθε οὖν οἰκτιρμονες, καθὼς καὶ ὁ πατήρ ὑμῶν οἰκτιρμῶν ἐστίν» (Λκ. 6, 35 – 36). Γι' αὐτό καὶ ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης τονίζει «ἐάν τις εἴπῃ ὅτι ἀγαπῶ τὸν Θεόν καὶ τὸν ἀδελφόν αὐτοῦ μισῶ, ψεύστης ἐστίν» (Α' Ἰω. 4, 20). Γιατί, πῶς εἶναι δυνατόν «ὄ μή ἀγαπῶν τὸν ἀδελφόν ὃν ἑώρακε, τὸν Θεόν ὃν οὐχ ἑώρακε πῶς δύναται ἀγαπᾶν» διερωτᾶται εὐλογα. Καὶ τονίζει «πᾶς ὁ μισῶν τὸν ἀδελφόν αὐτοῦ ἀνθρωποκτόνος ἐστίν» (Α' Ἰω. 3, 15), δηλαδή εἶναι φονιάς! ὅποιος μισεῖ τὸν συνάνθρωπόν του εἶναι ἀνθρωποκτόνος!

Δ' Χωρὶς ἀμφιβολία ἡ ἔλλειψη τῆς ἀληθινῆς ἀγάπης δημιουργεῖ πάμπολλα δράματα οἰκογενειακῆς καὶ κοινωνικῆς ἀναστατώσεως. Ἀντίθετα, ὅπου ὑπάρχει ἀγάπη διαλύεται ἡ ψυχρότητα, ἀποφεύγονται οἱ διενέξεις καὶ προστριβές καὶ δημιουργεῖται ἀτμόσφαιρα εἰρηνικῆ καὶ πρόθεση συμφιλίωσης. Διότι «ἡ τέλεια ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον» (Α' Ἰω. 4, 18).

«Ἡ ἀγάπη», κατὰ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο, «μακροθυμεῖ, χρηστεύεται, ἡ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ, ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται, οὐ φυσιοῦται, οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ λογιζέται τὸ κακόν, οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει» (Α' Κορ. 13, 4-7). Γιὰ ὅλη αὐτὴ τὴ διδασκαλία τῶν Ἀποστόλων Ἰωάννη καὶ Παύλου, ὀφείλομε ὄλοι νὰ ἀγαπᾶμε τὸν πλησίον μὲ ἔργα πραγματικὰ καὶ ὄχι μὲ κούφια λόγια μόνο. Ἄλλωστε στὸν κάθε ἄνθρωπο πού ἡ ἠθικὴ του συνείδηση καὶ ἡ ψυχικὴ του ὑγεία δέν ἔχει ὑποστεῖ διαστροφή, ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον εἶναι κίνηση ἐνστικτώδης καὶ αὐθόρμητη, γιατί αὐτὴ ἔτσι δημιουργήθηκε ἀπὸ τὸν πανάγαθο Θεόν.

Γι' αὐτό, λοιπόν, ἄς βάλουμε στὶς καρδιές μας συναισθήματα ἀγάπης γιὰ τὸ πλησίον, γιατί αὐτὴ εἶναι ἀκατάλυτη καὶ αἰώνια ἐντολὴ τοῦ Παναγάρχου Θεοῦ, ἀποτελεῖ συνεχῆ καὶ μοναδικὴ χαρὰ καὶ εὐτυχία, τὴν παγκόσμια γλῶσσα τῶν ἀγαπιόντων ἀνθρώπων.

* * *

Τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν στήν Εὐρώπη: ἡ ἐπικράτηση τοῦ ὁμολογιακοῦ ἔναντι τοῦ θρησκευτολογικοῦ περιεχομένου

Γράφει ὁ Κωνσταντῖνος Χολέβας,
Ἀρχισυντάκτης περιοδικοῦ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἀρχίζουμε μέ τὸ ἐρώτημα: Ὑπάρχει κάποια Ὁδηγία (ντιρεκτιβ) τῆς Εὐρ. Ἐνώσεως γιὰ τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν; Ἡ ἀπάντηση εἶναι ΟΧΙ. Ἡ Εὐρ. Ἐνωση ἔχει καταστήσει σαφές ἀπὸ τὴν Συνθήκη τοῦ Ἀμστερνταμ τοῦ 1997 καὶ μέχρι σήμερα μέ ὅλα τὰ ἐπίσημα κείμενά της (βλέπε τὴν ἰσχύουσα Συνθήκη τῆς Λισσαβόνας) ὅτι τὰ ζητήματα ποὺ ἀφοροῦν στίς σχέσεις Ἐκκλησίας – Πολιτείας καθὼς καὶ στὴν διδαχτέα ὕλη τῆς παιδείας δὲν εἶναι ζητήματα δικῆς της ἀρμοδιότητος, ἀλλὰ τοῦ κάθε κράτους – μέλους ξεχωριστά. Ἐπὶ πλέον ἡ Εὐρ. Ἐνωση δηλώνει ὅτι σέβεται τὴν ἐθνικὴ καὶ πολιτιστικὴ ταυτότητα τῶν λαῶν, οἱ ὁποῖοι τὴν ἀποτελοῦν. Ἐτσι, λοιπόν, καὶ τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν δὲν ἀκολουθεῖ κάποια ἐνιαία γραμμὴ, ἀλλὰ διαφέρει ἀπὸ χώρα σὲ χώρα ἀναλόγως τῶν τοπικῶν ἱστορικῶν καὶ πολιτισμικῶν ἰδιαιτεροτήτων. Ἐννοεῖται ὅτι τὰ κράτη μέλη νομοθετοῦν μέ σεβασμὸ πρὸς τὶς Διεθνεῖς Συμβάσεις περὶ Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων καὶ ἐπιδιώκουν τὴν καλλιέργεια τῆς ὑγιοῦς θρησκευτικῆς συνειδήσεως μακριὰ ἀπὸ κάθε φανατισμὸ καὶ μισαλλοδοξία.

Ἐκεῖνο τὸ κείμενο, τὸ ὁποῖο προκαλεῖ παρερμηνεῖες εἶναι ἡ Σύσταση 1720/2005 τῆς Κοινοβουλευτικῆς Συνελεύσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης μέ τίτλο «Θρησκεία καὶ Ἐκπαίδευση». Ἡ Σύσταση αὐτὴ ἔχει συμβουλευτικὸ καὶ ὄχι ὑποχρεωτικὸ χαρακτῆρα, ἄλλωστε τὸ Συμβούλιο τῆς Εὐρώπης εἶναι ἓνα ὄργανο διαφορετικὸ ἀπὸ τὴν Εὐρ. Ἐνωση καὶ ἔχει ὡς μέλη 47 καὶ ὄχι μόνον 27 χῶρες. Ἐστὼ κι ἂν σὲ κάποια σημεία ἡ Σύσταση αὐτὴ δίνει ἐπιχειρήματα στοὺς ὁπαδοὺς μίας θρησκευτολογικῆς-κοινωνιολογικῆς στροφῆς τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν, δὲν πρέπει νὰ ξεχνοῦμε ὅτι ἀπευθύνεται κυρίως σὲ χῶρες, οἱ ὁποῖες γιὰ διαφόρους λόγους δὲν εἶχαν εἰσαγάγει μέχρι ἐκεῖνη τὴν χρονιά κάποια στοιχεῖα θρησκευτι-

κῆς ἐκπαιδεύσεως στὸ σχολεῖο, ὅπως ἡ Γαλλία καὶ οἱ πρώην κομμουνιστικὲς χῶρες.

Ἡ σαφέστερη ἀπόδειξη τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ Εὐρ. Ἐνωση προτιμᾷ τὸ ὁμολογιακὸ καὶ ὄχι τὸ θρησκευολογικὸ περιεχόμενον τοῦ μαθήματος εἶναι τὸ πρόγραμμα τῶν λεγομένων Εὐρωπαϊκῶν Σχολείων. Τὰ σχολεῖα αὐτὰ ἀπευθύνονται στὰ παιδιὰ τῶν ὑπαλλήλων τῶν διαφόρων ὑπηρεσιῶν τῆς Εὐρ. Ἐνώσεως στὶς Βρυξέλλες, στὸ Στρασβούργο, στὸ Λουξεμβούργο καὶ ἄλλοῦ. Χρηματοδοτοῦνται ἀπὸ τὴν Εὐρ. Ἐπιτροπὴ (Commission), ἡ ὁποία καθορίζει τὸ πρόγραμμα καὶ τὴν ὕλη. Τὸ Δημοτικὸ ἔχει 5 τάξεις καὶ ἡ Μέση Παιδεία 7 τάξεις. Τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν περιλαμβάνεται ὑποχρεωτικὰ καὶ στὶς 12 τάξεις μὲ τὴν δυνατότητα ἐναλλακτικοῦ μαθήματος Ἡθικῆς. Οἱ γονεῖς καλοῦνται νὰ δηλώσουν ἂν εἶναι Ὀρθόδοξοι, Ρωμαιοκαθολικοὶ κ.λπ. καὶ οἱ μαθητὲς χωρίζονται στὶς ἀντίστοιχες ομάδες ὥστε τὸ μάθημα νὰ ἔχει ὁμολογιακὸ περιεχόμενον. Οἱ διδάσκοντες καὶ ἡ ὕλη ἐπιλέγονται ἀπὸ τὴν ἡγεσία τῶν τοπικῶν θρησκευτικῶν κοινοτήτων. Γιὰ τὰ Ὀρθόδοξα παιδιὰ τὴν εὐθύνη ἔχει ἡ τοπικὴ Μητρόπολις τοῦ Οἴκου-μενικοῦ Πατριαρχείου. Μάλιστα ἂν διαβάσει κάποιος τὴν ὕλη ποὺ διδάσκεται στὸ Ἑλληνικὸ Τμήμα τοῦ ἑπτατάξιου Εὐρωπαϊκοῦ Γυμνασίου τοῦ Λουξεμβούργου, θὰ δεῖ ὅτι διδάσκονται πέραν τῶν βιβλίων Θρησκευτικῶν τοῦ ΟΕΔΒ καὶ ἄλλα χρήσιμα κείμενα, ὅπως ἡ Καινὴ Διαθήκη ἀπὸ τὸ πρωτότυπο καὶ ἀπὸ μετάφραση, ἡ Θεία Λειτουργία τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου κ.λπ. Ἐμπράκτως, λοιπόν, ἡ Εὐρ. Ἐνωση τάσσεται ὑπὲρ τοῦ ὁμολογιακοῦ καὶ ὄχι τοῦ θρησκευολογικοῦ μαθήματος.

Ἡ Γερμανία, ἡ μεγαλύτερη χώρα τῆς Εὐρ. Ἐνώσεως, ἀποτελεῖ χαρακτηριστικὸ παράδειγμα ἐφαρμογῆς τοῦ ὁμολογιακοῦ μαθήματος. Τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν εἶναι κατὰ τὸ Σύνταγμα (ἄρθρο 7, πάρ. 2 καὶ 3) ὑποχρεωτικὸ καὶ ἰσότιμο μὲ τὰ ἄλλα μαθήματα. Ἐξετάζεται, βαθμολογεῖται καὶ ὁ βαθμὸς ἀναγράφεται στὸ ἐνδεικτικόν. Ο καθηγητὴς τοῦ Ὀρθόδοξου Θεολογικοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου Ἀνάργυρος Ἀναπλιώτης μᾶς δίνει τὶς ἐξῆς πληροφορίες γιὰ τὴν Γερμανία μὲ ἄρθρο του, τὸ ὁποῖο δημοσιεύθηκε στὸ περιοδικὸ ΕΚΚΛΗΣΙΑ τοῦ Ἀπριλίου 2008: Ὁ θεολόγος καθηγητὴς εἶναι ἀπολύτως ἰσότιμος μὲ ὄλους τοὺς ἄλλους καθηγητὲς, μπορεῖ δὲ νὰ εἶναι λαϊκὸς ἢ κληρικὸς καὶ μισθοδοτεῖται

από τὸ κράτος. Τὸ μάθημα διδάσκεται μὲ ὁμολογιακὸ – δογματικὸ περιεχόμενο καὶ οἱ ἀνεγνωρισμένες ὡς Ν.Π.Δ.Δ. θρησκευτικὲς κοινότητες ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ γράφουν τὰ βιβλία καὶ νὰ ἐλέγχουν τοὺς διδάσκοντες. Κατόπιν δηλώσεως τῶν γονέων οἱ μαθητὲς παρακολουθοῦν τὸ μάθημα μὲ βάση τὶς ἀρχές τοῦ Ρωμαιοκαθολικισμοῦ ἢ τῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας ἢ τῆς Ὀρθοδοξίας. Οἱ μαθητὲς ποὺ δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ παρακολουθήσουν ὁμολογιακὰ θρησκευτικὰ ὑποχρεοῦνται νὰ παρακολουθήσουν μάθημα Ἠθικῆς. Ἐκεῖνοι, λοιπόν, ποὺ ἐπικρίνουν τὸ ἐλληνικὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν ἄς ἔχουν ὑπ' ὄψιν τους ὅτι στὴν Γερμανία τὸ μάθημα εἶναι ἀυστηρότερα ὁμολογιακὸ ἀπ' ὅ,τι στὴν Ἑλλάδα.

Στὴν Ἰταλία τὸ μάθημα ἔχει σαφῶς ὁμολογιακὸ περιεχόμενο. Βάσει τοῦ Νόμου 121 τῆς 25-3-1985, ὁ ὁποῖος βασίζεται στὸ Κοινοβούτιο τῆς 18-2-1984 μεταξὺ Βατικανοῦ καὶ Ἰταλικῆς Δημοκρατίας, «ἡ Ἰταλικὴ Δημοκρατία, ἀναγνωρίζοντας τὴν ἀξία τῆς θρησκευτικῆς κουλτούρας καὶ λαμβάνοντας ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ ἀρχές τοῦ Καθολικισμοῦ ἀποτελοῦν τμῆμα τῆς ἱστορικῆς κληρονομιάς τοῦ ἰταλικοῦ λαοῦ, θὰ συνεχίσει νὰ ἐξασφαλίζει, στὸ πλαίσιο τοῦ σχολείου, τὴν διδασκαλία τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς πίστεως στὰ δημόσια σχολεῖα κάθε βαθμίδος πλὴν τῶν Πανεπιστημίων». Τὸ μάθημα, λοιπόν, διδάσκεται σὲ ὅλα τὰ δημόσια σχολεῖα μὲ βάση τὸ Ρωμαιοκαθολικὸ δόγμα. Ἡ παρακολούθηση εἶναι προαιρετικὴ καὶ ὅσοι δὲν ἐπιλέγουν τὰ θρησκευτικὰ πρέπει νὰ ἐπιλέξουν κάποιο ἄλλο ἀπὸ τὰ ἐπιλεγόμενα μαθήματα. Πάντως πάνω ἀπὸ τὸ 90% τῶν μαθητῶν σὲ ὅλες τὶς βαθμίδες ἐπιλέγει τὰ Ρωμαιοκαθολικὰ θρησκευτικὰ.

Τὸ βελγικὸ Σύνταγμα προβλέπει (ἄρθρο 24, πάρ. 1) ὅτι τὰ δημόσια σχολεῖα πρέπει νὰ διδάσκουν ὁμολογιακὸ μάθημα θρησκευτικῶν καὶ οἱ ἀπαλλασσόμενοι νὰ παρακολουθοῦν μάθημα Ἠθικῆς. Παρὰ τὴν ὑπαρξὴ τριῶν Ὑπουργείων Παιδείας στὸ Βέλγιο (γιὰ Φλαμανδόφωνους, Γαλλόφωνους καὶ Γερμανόφωνους μαθητὲς) στὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν ἐπικρατεῖ ὁμοφωνία. Ἡ συντριπτικὴ πλειοψηφία διδάσκεται τὸ μάθημα μὲ Ρωμαιοκαθολικὸ περιεχόμενο, ἀλλὰ, ἂν ὑπάρχει ἱκανὸς ἀριθμὸς μαθητῶν, μπορεῖ νὰ κληθεῖ δάσκαλος καὶ ἀπὸ κάποια ἄλλη ἀπὸ τὶς ἀνεγνωρισμένες θρησκευτικὲς τῆς χώρας. Ὅλοι οἱ διδάσκοντες πληρώνονται ἀπὸ τὸ Κράτος.

Στήν 'Ισπανία τὸ μάθημα εἶναι ὁμολογιακὸ καὶ θεμελιώνεται στὶς ἀρχὲς τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς πίστεως. Μὲ τὸν Ὁργανικὸ Νόμο περὶ Ἐκπαιδεύσεως τῆς 3-5-2006, ὁ ὁποῖος κάνει μνεῖα τοῦ Κονκορδάτου μεταξὺ Βατικανοῦ καὶ Ἰσπανικοῦ κράτους, ὑποχρεοῦται κάθε σχολεῖο νὰ ἔχει καθηγητὲς γιὰ τὴν διδασκαλία τοῦ μαθήματος σὲ ὁμολογιακὴ βάση. Ἡ παρακολούθηση εἶναι προαιρετικὴ γιὰ τοὺς μαθητὲς μὲ βάση τὴν δήλωση τῶν γονέων. Τὰ τελευταῖα στοιχεῖα ποὺ ἔχουμε ἀναφέρουν ὅτι περίπου τὸ 80% τῶν μαθητῶν παρακολουθοῦν Ρωμαιοκαθολικὰ Θρησκευτικά. Κατόπιν σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου στὴν ἐπιλογή τῶν διδασκόντων μετέχουν καὶ οἱ Ρωμαιοκαθολικοὶ Ἐπίσκοποι. Ὑπάρχει ἡ δυνατότητα διδασκαλίας ὁμολογιακοῦ μαθήματος καὶ γιὰ Μουσουλμάνους ἢ Ἑβραίους, ἐφ' ὅσον δημιουργεῖται ομάδα μὲ ἐπαρκῆ ἀριθμὸ μαθητῶν. Ὅσοι δὲν παρακολουθοῦν τὰ Θρησκευτικά ὑποχρεοῦνται νὰ παρακολουθήσουν μάθημα Φιλοσοφικῆς Ἠθικῆς.

Στὴν Αὐστρία ἡ νομοθεσία προβλέπει ὁμολογιακὸ μάθημα Θρησκευτικῶν στὰ δημόσια σχολεῖα. Ἡ συντριπτικὴ πλειοψηφία τῶν μαθητῶν παρακολουθεῖ μάθημα βασισμένο στὸ Ρωμαιοκαθολικὸ δόγμα. Οἱ καθηγητὲς πληρώνονται ἀπὸ τὸ κράτος.

Στὴν Δανία τὸ ὑποχρεωτικὸ σχολεῖο διαρκεῖ 9 χρόνια καὶ λέγεται Folkeskole. Ὑπάρχει σὲ ὅλες τὶς τάξεις ὑποχρεωτικὸ μάθημα «Χριστιανικῶν σπουδῶν». Ὁ τίτλος τοῦ μαθήματος ὑποδηλώνει καὶ τὸ περιεχόμενό του ποὺ προσανατολίζεται περισσότερο πρὸς τὴν ἐπικρατοῦσα θρησκεία. Στὸ τριτάξιο Γυμνάσιο (Λύκειο) διδάσκεται ὑποχρεωτικὸ μάθημα «θρησκευτικῶν σπουδῶν».

Στὴν Ρουμανία τὸ μάθημα ἐπανῆλθε μετὰ ἀπὸ 65 χρόνια. Τὰ Θρησκευτικὰ διδάσκονται μὲ βάση τὴν Ὁρθόδοξη Χριστιανικὴ διδασκαλία πλὴν ὀρισμένων περιοχῶν, ὅπου κατοικοῦν Ρωμαιοκαθολικοί. Κάθε πρῶτὸ οἱ μαθητὲς ἀπαγγέλλουν τὸ «Πάτερ Ἡμῶν» καὶ στὶς αἵθουσες τῶν τάξεων ὑπάρχουν Ὁρθόδοξες εἰκόνες.

Στὴν Γαλλία ἀπὸ τὸ 1905 ἀπαγορεύεται κάθε θρησκευτικὴ διδασκαλία μέσα στὸ πρόγραμμα τοῦ δημοσίου σχολείου, ὅμως γίνονται συζητήσεις ὥστε τὸ ἰσχύον καθεστῶς νὰ ἀλλάξει μετὰ ἀπὸ διαβούλευση μὲ τὶς μεγάλες θρησκευτικὲς κοινότητες. Ἐπιτρέπεται, πάντως, νὰ ἔρχεται κληρικὸς

τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας γιὰ κήρυγμα στὰ σχολεῖα, ἂν τὸ ζητή-
σει ὁ προβλεπόμενος ἀπὸ τὸν νόμο ἀριθμὸς γονέων. Πάντως σὲ δύο περιφέ-
ρειες, στὴν Ἀλσατία καὶ στὴν Λωρραίνη, ὑπάρχει ὑποχρεωτικὸ μάθημα
Θρησκευτικῶν μὲ ὁμολογιακὸ περιεχόμενο, τὸ ὁποῖο ρυθμίζουν οἱ δύο με-
γάλες κοινότητες, τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν καὶ τῶν Προτεσταντῶν. Ἐξ ἄλ-
λου τὸ 90% τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων ἀνήκουν στὴν Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκ-
κλησία καὶ ἐκεῖ διδάσκεται ὑποχρεωτικὸ μάθημα Θρησκευτικῶν.

Τὸ Ἠνωμένο Βασίλειο (κυρίως στὴν Ἀγγλία, διότι ἡ Σκωτία παρου-
σιάζει ἰδιαιτερότητες) παρέχει ὑποχρεωτικὸ μάθημα Θρησκευτικῶν Σπου-
δῶν στὰ δημόσια σχολεῖα μὲ περιεχόμενο ποὺ διαφέρει κατὰ περιοχὲς καὶ
κατὰ σχολικὲς μονάδες. Ὁ πρῶτος τύπος μαθήματος εἶναι καθαρὰ θρη-
σκευιολογικὸς («μαθαίνοντας γιὰ τὶς θρησκείες»). Πολλοὶ ἐκπαιδευτικοὶ
διαμαρτύρονται ὅτι τὸ μάθημα ἔχει ἀπομακρυνθεῖ ἀπὸ τὴ Βίβλο καὶ δὲν
καλλιεργεῖ πρότυπα γιὰ τοὺς νέους. Γι' αὐτὸ ἔχει δοθεῖ ἡ δυνατότητα στὴ
σχολικὴ μονάδα νὰ ἐπιλέγει σὲ συνεννόηση καὶ μὲ τοὺς γονεῖς ἕναν δεύτε-
ρο τύπο μαθήματος ποὺ ὀνομάζεται «μαθαίνοντας ἀπὸ τὴ θρησκεία» καὶ πε-
ριέχει σημαντικὲς ἀναφορὲς στὴ Χριστιανικὴ κληρονομιά τῆς χώρας.

Τὸ Σουηδικὸ μοντέλο εἶναι ἀπόλυτα θρησκευιολογικὸ καὶ οὐδετερό-
θρησκο. Θεωρεῖται ἐφαρμόσιμο μόνο στὴ συγκεκριμένη χώρα λόγω τῶν
πολῶν χαλαρῶν δεσμῶν τῆς πλειοψηφίας τοῦ πληθυσμοῦ μὲ τὴν ἐπικρατοῦ-
σα θρησκεία. Παρὰ τὸ θρησκευιολογικὸ περιεχόμενο γίνεται προσπάθεια νὰ
τονισθεῖ ἡ συμβολὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ στὴν κοινωνία καὶ στὸν πολιτισμὸ
τῆς Σουηδίας.

Στὴ Νορβηγία ὁ μαθητὴς σὲ ὅλες τὶς βαθμίδες πρέπει νὰ ἐπιλέξει μετα-
ξύ τοῦ μαθήματος ποὺ ὀνομάζεται Χριστιανικὴ Παιδεία καὶ τοῦ μαθήματος
ποὺ ὀνομάζεται Θρησκευιολογικὴ καὶ Ἠθικὴ Ἐκπαίδευση. Ὅσοι ἐπιλέ-
γουν τὸν πρῶτο τύπο μαθήματος διδάσκονται τὶς βασικὲς ἀξίες τοῦ Χριστι-
ανισμοῦ μὲ προσανατολισμὸ πρὸς τὴν Εὐαγγελικὴ Λουθηρανικὴ Ὁμολο-
γία.

Στὴν Πορτογαλία τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν ἔχει ὁμολογιακὸ (Ρω-
μαιοκαθολικὸ) περιεχόμενο. Οἱ μαθητὲς ποὺ δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ τὸ παρακο-
λουθήσουν ἐπιλέγουν κάποιο μάθημα Κοινωνικῆς καὶ Πολιτικῆς Ἀγωγῆς.

Στήν Πολωνία τὸ μάθημα εἶναι βασικὸ σὲ ὅλες τὶς βαθμίδες, ὁμολογιακὸ καὶ δημοφιλέστατο. Τὸ 96% τῶν μαθητῶν τοῦ Δημοτικοῦ καὶ τὸ 90% τῶν μαθητῶν τοῦ Γυμνασίου-Λυκείου παρακολουθοῦν τὸ μάθημα ποὺ διδάσκεται ἀπὸ καθηγητὲς ἐπιλεγμένους ἀπὸ τὴ ρωμαιοκαθολικὴ ἐκκλησιαστικὴ ἀρχή. Οἱ ὑπόλοιποι ζητοῦν ἀπαλλαγή.

Στὴ Φινλανδία τὸ μάθημα εἶναι ὑποχρεωτικὸ καὶ ὁμολογιακὸ σὲ ὅλες τὶς βαθμίδες τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαίδευσέως. "Ὅσοι ζητοῦν ἀπαλλαγὴ παρακολουθοῦν τὸ μάθημα τῆς Φιλοσοφίας/Ἠθικῆς. Ἡ Ὀρθόδοξη μειονότητα ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διδάξει τὰ Ὀρθόδοξα Θρησκευτικὰ μὲ δικούς της διδάσκοντες, ἀν τὸ ζητήσουν τουλάχιστον τρεῖς μαθητὲς σὲ κάθε σχολικὴ μονάδα.

Ἡ Κύπρος ἀκολουθεῖ κατὰ 90% τὸ ἐλληνικὸ Ἀναλυτικὸ Πρόγραμμα γιὰ τὰ Θρησκευτικὰ καὶ χρησιμοποιεῖ τὰ σχολικὰ ἐγχειρίδια τοῦ ἐλληνικοῦ ΟΕΔΒ.

Ἀπὸ τὰ ἐνδεικτικὰ αὐτὰ παραδείγματα βλέπουμε ὅτι στὴν Εὐρ. Ἐνωση τὸ ὁμολογιακὸ (ἀνοικτὸ καὶ ὄχι μὲ μορφή κατήχησης) μάθημα Θρησκευτικῶν καὶ μάλιστα βασισμένο στὴ διδασκαλία τῆς ἐπικρατοῦσης θρησκείας εἶναι ὁ κανόνας καὶ δὲν θεωρεῖται ἀναχρονισμὸς. Ἡ θρησκευτολογία εἶναι ἡ ἐξάιρεση. Ἐξ ἄλλου παρατηροῦμε ὅτι γιὰ ἐκείνους ποὺ ἀπαλλάσσονται, οἱ περισσότερες χῶρες προβλέπουν ἓνα μάθημα ἠθοπλαστικοῦ χαρακτῆρος, διότι τὸ σχολεῖο δὲν ἔχει σκοπὸ μόνον τὴν μετάδοση γνώσεων, ἀλλὰ καὶ τὴν διάπλαση τῆς ἀνθρώπινης προσωπικότητας.

(Γιὰ βιβλιογραφία καὶ περισσότερες πληροφορίες παραπέμπω σὲ δύο σημαντικὰ πονήματα:

1. Τὴ διδακτορικὴ διατριβὴ τῆς Θεολόγου Ἰωάννας Κομνηνοῦ μὲ τίτλο «Ἡ Εὐρωπαϊκὴ διάσταση τῆς σχολικῆς θρησκευτικῆς ἀγωγῆς», ΕΛΛΗΝΟΕΚΔΟΤΙΚΗ, 2014.

2. Τὸ συλλογικὸ ἔργο μὲ τίτλο «Τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν: Προβληματισμοί – ἐπισημάνσεις - Προτάσεις», Ἐκδοση Τμήματος Κοινωνικῆς καὶ Ποιμαντικῆς Θεολογίας ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη 2014.)

Ἡ Πλατεία Πατριάρχων εἰς Καλλιμασίαν ὀνομασθεῖσα εἰς τιμὴν τῶν ἐκ Καλλιμασίας Οἰκουμενικῶν Πατριάρχων Ἰωακείμ Β' καὶ Ἰωακείμ Δ'.

Κανθῆλιον δωρηθὲν ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν Του εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Ἁγίου Μάρκου Βροντάδου τὴν 13ην Σεπτεμβρίου 2015.

Μνημείον καί Τάφος Οικουμενικοῦ Πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Δ' εἰς Καλλιμασιάν Χίου.

Προτομή τοῦ ἐκ Βέσσης Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κωνσταντίνου τοῦ Ε' (Βαλλιάνου) εἰς Βέσσαν Χίου.